Дзякуй за тое, што Вы прачыталі гэты нумар. Адгукніцеся, калі ў Вас ёсць заўвагі, меркаванні, прапановы, тэмы. Тэл. (8 017) 328 68 71

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№ 36 (4494)

5 мая 2020 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

СКАЗАНО!

Александр ЛУКАШЕНКО:

– Должен сказать, что мы не можем отменить парад. Просто не можем. Я долго над этим думал. Конечно, это эмоциональная, глубоко идеологическая вещь. Надо помнить, что те люди умирали, может быть, и от вирусов, других болезней.

Но они это не ощущали порой и об этом не думали. И умирали они ради нас, как бы это пафосно ни звучало. И подумайте, что скажут люди. Может, не сразу, через день, через два после этого, – скажут, что испугались.

(Из выступления на совещании 3 мая 2020 года.)

АФІЦЫЙНА

Амаль 18.000 чалавек з каранавірусам!

У Беларусі на 4 мая зарэгістраваны 17.489 чалавек са станоўчым тэстам на COVID-19, што складае 8,2% ад колькасці праведзеных тэстаў. Усяго праведзена 211.369 тэстаў. Паправіліся і выпісаны 3259 пацыентаў, у якіх раней быў пацверджаны дыягназ COVID-19. За ўвесь перыяд распаўсюджвання інфекцыі на тэрыторыі краіны памерлі 103 пацыенты з шэрагам хранічных захворванняў з выяўленай каранавіруснай інфекцыяй.

БЕЗ РОЗОВЫХ ОЧКОВ

Александр КЛАСКОВСКИЙ

Лукашенко утрет нос Путину?

Белорусский президент конкурирует за наследие Победы с Москвой и вообще культивирует образ сильного лидера, который ничего не боится…

Парад 9 Мая, вокруг которого ломаются копья из-за пандемии, судя по всему, будет в Минске все-таки проведен. ***«Должен сказать, что мы не можем отменить парад. Просто не можем»***, – заявил Александр Лукашенко на совещании, которое собрал, что примечательно, в воскресенье 3 мая.

На первом плане у белорусского руководителя, как он сам признался, идеологические соображения. Лукашенко подчеркнул, что участники войны «*умирали, может быть, и от вирусов, других болезней. Но они это не ощущали порой и об этом не думали. И умирали они ради нас, как бы это пафосно ни звучало*».

Второй момент: «*И подумайте, что скажут люди. Может, не сразу, через день, через два после этого, – скажут, что испугались*».

Пандемия: уже без шапкозакидательства

Говоря о ситуации с коронавирусом, Лукашенко снова употребил слова «*психоз*», «*инфодемия*», но в целом тон уже далеко не шапкозакидательский. Когда официальный лидер отмечал, что система здравоохранения, врачи в Беларуси уже получили необходимый опыт лечения заболевших и научились правильно действовать в нынешних условиях, то употребил такой образ: армия 1941-го года и армия 1945-го – это две разные армии.

То есть Лукашенко сравнил нынешнее сражение с COVID-19 с тяжелейшей войной. А это уже не хиханьки-хаханьки.

Показательна и другая реплика: мол, у областных начальников «*посевная кампания уже проблема номер два. Главная проблема – помочь врачам, Министерству здравоохранения в этой работе*». Налицо смена приоритетов. Прежде, как известно, именно посевная была в эту пору для региональной вертикали проблемой номер один.

Однако остается вопрос: насколько своевременны и адекватны меры белорусских властей в отношении пандемии?

С прогнозами что-то не так

«*На сегодняшний день удается сдерживать заболеваемость в целом. Что касается инфекционных заболеваний, то мы идем четко в том прогнозе, который был два месяца назад доложен мне*», – заявил сегодня Лукашенко.

Но ведь 31 марта он говорил: «*Мы сейчас – это мои ощущения, исходя из цифрового анализа заболеваемости, – находимся на пике. Я уже молю бога, чтобы до Пасхи этот пик ушел вниз*».

Министр здравоохранения **Владимир Караник** 9 апреля прогнозировал, что пик придется на конец апреля – начало мая. Сегодня 3 мая, однако рост продолжается. Лукашенко говорит теперь, что «*нам надо напряженно выдержать до начала лета*».

Иначе говоря, сроки предполагаемого пика снова сдвигаются. Значит, с ощущениями и прогнозами наверху что-то не то. Если же официальные прогнозы были неточными, а конкретнее – слишком оптимистичными, то можно сделать вывод, что угрозу недооценили. И, соответственно, предположить, что меры властей оказались недостаточными.

Рекомендации ВОЗ частично игнорируются

Насколько удается сдерживать заболеваемость, тоже вопрос спорный. На 3 мая в Беларуси зарегистрировано 16.705 человек с положительным тестом на COVID-19, умерло 99. За сутки количество выявленных инфицированных увеличилось на 877. Мы обошли по цифре заболевших Польшу, население которой в четыре раза больше. По числу выявленных зараженных на миллион жителей Беларусь опережает все соседние государства.

На днях представитель ВОЗ в нашей стране **Батыр Бердыклычев** в интервью *TUT.by* заявил, что темп прироста новых случаев COVID-19 в Беларуси является *«одним из самых высоких в Европейском регионе ВОЗ»*. Причем одна из ведущих причин быстрого развития эпидемии – «*отсутствие адекватных мер физического дистанцирования*».

Ранее ВОЗ по итогам работы своей миссии, которая была у нас 7–11 апреля, рекомендовала властям страны усилить меры социального дистанцирования, отменить все массовые мероприятия и перевести обучение в онлайн. Но президент, как известно, велел возобновить занятия в школах. 25 апреля был проведен субботник с участием 2,3 миллиона человек, продолжается футбольный чемпионат. И, наконец, судя по категоричному тону главы государства, решено не отменять парад.

Эхо тёрок с Кремлем

Говоря о параде, Лукашенко отметил, что «*никого на это массовое мероприятие тащить не надо*». Это можно трактовать как некое послабление, учитывая традиции «добровольно-принудительного» участия в официозных действах.

Президент также сослался на неназванных эпидемиологов и вирусологов, с точки зрения которых парад якобы не самое опасное мероприятие (аргумент, надо сказать, так себе). И выказал готовность гостеприимно встретить тех российских депутатов и сенаторов, которые изъявили желание посетить парад в Минске.

Иными словами, белорусский руководитель не прочь утереть нос **Владимиру Путину**, который из-за пандемии перенес аналогичный парад в Москве на неопределенный срок.

Вообще на почве коронавируса заклятые союзники еще сильнее повздорили. Лукашенко отчихвостил Москву за одностороннее закрытие границы в марте. Посмеивался над тем, что российское руководство охватил «*этот психоз*». Обвинил Кремль в эгоизме на фоне коронавируса во время апрельской видеоконференции членов Высшего Евразийского экономического совета.

Вдобавок Минск и Москва в последние годы конкурируют за то, что пафосно называют наследием Великой Победы. Руководство Беларуси негласно притормозило использование георгиевских ленточек, заменив их бутоньерками в цветах официального флага своей страны. Официальный лидер не в восторге от придуманного в России «Бессмертного полка», эта акция в Беларуси гасится – очевидно, власти рассматривают ее как проявление российской мягкой силы. Лукашенко подчеркивает, что у нас-де давно придуман свой формат – «Беларусь помнит».

Также он отмечал, что кому-то в России неймется приватизировать Великую Победу. Теперь вот появилась возможность взять реванш – провести парад на фоне его отмены в Москве.

Президенту хочется выглядеть несгибаемым

Впрочем, дело не только в тёрках и идеологической конкуренции с Москвой. Лукашенко в принципе культивирует образ сильного лидера, который ничего не боится. Неслучайно в субботу в рассуждениях о параде прозвучало опасение: «*Меня очень волнует, что люди не одобрят, если мы, испугавшись, разбредемся по норам*».

Кроме того, президент Беларуси вообще идеологизированный человек советской закалки. Он благоговеет перед ритуалами. Потому и субботник провел, хотя тут никакой конкуренции с Путиным не было.

В свое время Лукашенко попытался создать в молодой стране, над которой получил почти неограниченную власть, этакий мини-ремейк Советского Союза. Да, собственно, и пришел к власти на волне ностальгии белорусов, измотанных невзгодами 1990-х, по «светлому прошлому».

И до сих пор несменяемый, как оказалось, президент держится за атрибутику советского образца, хотя многое из этого наследия безнадежно обветшало. Похоже, вождю кажется, что если выдернуть из системы хоть один кирпичик, то все зашатается.

Чем дальше война, тем больше казенного пафоса

Только вот не надо обвинять критикующих идею парада на фоне разгула «короны» в том, что им не дорога память о героях той войны. Мне лично дорога память про деда Иосифа, пулеметчика Красной армии, погибшего в бою в августе 1944-го.

Мое детство пришлось на те времена, когда рядом жило еще немало настоящих ветеранов Отечественной – искалеченных мужиков, заглянувших в лицо свинцовой смерти. Они не любили надевать награды и рассказывать о том, что пережили на фронте или в партизанах. А когда выпивали на праздник, то характеризовали тот ад, через который прошли, в очень крепких выражениях.

Они знали настоящее лицо войны, и потому им был чужд казенный пафос. Но чем дальше та война, тем больше этого казенного пафоса и желания поспекулировать на победе у тех, кто ее не добывал.

Хотя отметить 9 Мая вполне можно было бы и без помпезности, без грохота в основном устаревшего военного металла по столичным улицам.

(Naviny.by.)

ИХ ВЗГЛЯД

Нужен ли парад?

Леонид ЩЕМЕЛЕВ, народный художник Беларуси, фронтовик:

– В сегодняшней ситуации глобального распространения вирусной инфекции собирать большие массы народа в одном месте, думаю, просто небезопасно. В России поступают совершенно правильно – там парад 9 Мая отменен, перенесен. Что мешает перенести военный парад и нам? Сам я никогда в этот день на парады не ходил, я и про войну вспоминать не люблю. Это очень тяжелые переживания… Но по телевизору всегда с удовольствием смотрел на современную военную технику. Да, я слышал выступление президента – он думает иначе. Но, по-моему, сейчас нужно исходить не из политики, а из чувства элементарного самосохранения.

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ, паэт і грамадзянін:

– Лукашэнка: «Мы не можам адмяніць парад. Яны памiралі дзеля нас…”

Якая казуістыка!

А тыя хлопцы, удзельнікі парада, якія, магчыма, пасля яго памруць, бо масавае скапленне людзей – самая небяспечная рэч пры любой эпідэміі, гэта вам любы санітар скажа, памруць дзеля каго? У імя чаго? У імя, як заяўлена, «глубокого идеологического значения парада»?

Павел КОЗЛОВСКИЙ, генерал-полковник, экс-министр обороны Беларуси:

– Европейские страны отменяют или переносят абсолютно все массовые мероприятия! И я считаю, что это мудрое решение.

Самолеты на тренировки парада пролетают как раз над моей дачей. И я каждый раз удивляюсь. В армии ведь тоже есть случаи заражения…

Можно провести парад или совсем без зрителей, или устроить воздушный парад. А проводить парад так, как всегда, с массой зрителей – конечно, это несерьезно. И небезопасно.

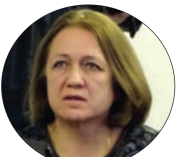
Лукашенко говорит, что никого на парад загонять не будет. Но людям в погонах, которые получили приказ участвовать в параде, отказаться нельзя. Это закон дисциплины в армии. Приказ есть приказ!

Сегодня, когда все живут новостями о коронавирусе, полноценный парад – это ошибка.

Сегодня я смотрю на руководство Министерства обороны… Они были лейтенантами, когда я уже был генералом. И мне жалко этих генералов, никто из них не хочет рисковать своей должностью, взяли под козырек и пошли исполнять…

Пойдет ли народ на парад? Что сильнее – страх быть уволенным или заболеть? Посмотрим, какое решение примет каждый…

Наталья АДАМОВИЧ, сотрудник Государственного литературно-мемориального музея Якуба Коласа:

– Я против парада – думаю, мой отец, писатель Алесь Адамович, поддержал бы меня. Конечно, он обязательно 9 Мая поминал погибших, ходил на могилы к друзьям… Но зрелищ парадных в этот день не любил. Слишком большой кровью оплачена Победа… И не надо зрелищ! Особенно в обстановке пандемии. В конце концов, прадеды не для того погибали, чтобы правнуки теперь массово заразились на празднике.

Елена МОЛОЧКО,
Марина КОКТЫШ.

РЕЗОНАНС

В Москве парад в Беларуси назвали пиром во время чумы

Белорусов необходимо отговаривать от проведения военного парада на 9 Мая, считает ведущий научный сотрудник центра эпидемиологии и микробиологии им.Гамалеи (Москва) **Виктор Ларичев**.

«*Конечно, нет здесь никакой доблести в проведении парада, это как пир во время чумы. Нет доблести, это глупость*», – заявил он.

ПАД ПРЭСАМ

За чатыры месяцы – чатыры справы

*Днямі на журналіста-фрылансера з Глыбокага **Зміцера Лупача** міліцыянеры склалі чарговы адміністрацыйны пратакол за супрацоўніцтва з тэлеканалам “Белсат”.*

Журналіста абвінавачваюць у парушэнні Закона аб СМІ і прыцягваюць да адказнасці паводле часткі 2 артыкула 22.9 КаАП (незаконны выраб і (альбо) распаўсюджванне прадукцыі сродкаў масавай інфармацыі). Пакаранне за гэтае правапарушэнне прадугледжвае штраф у памеры ад 20 да 50 базавых велічынь (ад 540 да 1350 рублёў).

Праваахоўнікі распачалі справу з-за відэасюжэта пра няякасны рамонт фізкультурна-аздараўленчага цэнтра ў Глыбокім.

Як паведамляе Беларуская асацыяцыя журналістаў, хутчэй за ўсё, разгляд справы адбудзецца не пазней за 9 мая.

Сёлета гэта ўжо чацвёртая адміністрацыйная справа, заведзеная ў дачыненні да Змітра Лупача за супрацоўніцтва з тэлеканалам “Белсат”.

Сяргей ЗАБЛОЦКІ.

ВЫБАРЫ-2020

«Апошні тэрмін – канец жніўня»

*У Беларусі ў найбліжэйшы час будзе вызначана дата прэзідэнцкіх выбараў. Пра гэта учора сказаў А.Лукашэнка падчас відэаперамоў з прэзідэнтам Малдовы **Ігарам Дадонам**.*

«Ведайце, што вы ў Беларусі заўсёды жаданы госць, – *сказаў Лукашэнка Дадону.* – У любы час, як толькі вам дазволяць абставіны. Я ведаю, што ў вас прэзідэнцкія выбары, але ў нас яшчэ раней адбудуцца прэзідэнцкія выбары. У нас няма падстаў тут іх пераносіць, няма магчымасці па Канстытуцыі перанесці гэтыя выбары. Таму мы правядзём выбары, у найбліжэйшы час з датай вызначымся. Гэта будзе дакладна летам. Апошні тэрмін – канец жніўня».

АБЗАЦАМ

На старт!

У Беларусі пачынаецца рэгістрацыя на цэнтралізаванае тэсціраванне.

Падаць заявы на тое, каб удзельнічаць у ЦТ, абітурыенты могуць да 1 чэрвеня.

«Беларусбанк» прыпыніў выдачу крэдытаў на пакупку жылля

З 1 мая прыём новых заяў на крэдыты на агульных умовах банка прыпынены.

Але, напрыклад, яшчэ можна ўзяць крэдыт на будаўніцтва альбо рэканструкцыю жылля.

У Мінску аднаўляюць планавую стаматалагічную дапамогу

Інфармацыю пра гэта пацвердзілі ў камітэце па ахове здароўя Мінгарвыканкама.

Беларусь і Польшча дамовіліся аб пастаўках нафты

*Пра гэта паведаміў пасол Польшчы ў Беларусі **Артур Міхальскі.***

“Мы разумеем патрэбу Беларусі ў дыверсіфікацыі крыніц энергіі, мы даўно гэта зрабілі, – *цытуюць дыпламата інфармагенцтвы.* – Мы ведаем, што Беларусь размаўляе з многімі краінамі, балтыйскімі і Польшчай, наконт магчымых транзітных шляхоў”.

ЭШЕЛОНЫ ВЛАСТИ

Где Шацкий?

2 апреля председатель Могилевского облисполкома Леонид Заяц отстранил от должности 39-летнего руководителя кричевской вертикали Сергея Шацкого («Народная Воля» написала об этом событии в №29 за 10 апреля). До настоящего времени он на прежнюю должность не вернулся. Нет его и в Кричеве.

Почему молчат госСМИ

В Кричеве многие негодуют: председателя райисполкома отстранили от должности, районом временно руководит другой человек, а сайт РИКа, «районка» «Кричевская жизнь» и областные «Могилевские ведомости» не написали ни строчки ни о факте отстранения, ни о его причинах. Если бы не «Народная Воля», люди продолжали бы находиться в неведении.

Многие надеялись, что ситуацию в Кричеве после всестороннего изучения прокомментирует глава государства, однако он, похоже, занят другими проблемами. Но ведь можно было поручить чиновникам рангом пониже разъяснить кричевлянам, куда неожиданно исчез их руководитель.

Конечно, молчание чиновников и госСМИ можно объяснить тем, что инцидент в Кричеве нанес значительный урон репутации власти, представлению о ее профессионализме. Судите сами: 26 декабря прошлого года председатель облисполкома по согласованию с президентом назначает Шацкого председателем Кричевского райисполкома, местный райсовет тут же единогласно его утверждает, а спустя всего-навсего три месяца его застают на рабочем месте в… И, надо полагать, дело было не в следовании рекомендациям Александра Лукашенко по принятию профилактических мер против коронавируса. В любом случае, прокол налицо!

Вернется ли Шацкий в Кричев?

С большой долей вероятности можно утверждать, что он к настоящему времени от должности освобожден. Спустя несколько дней после публикации в «Народной Воле» материала об отстранении Шацкого от должности с сайта РИКа его фамилию убрали из графы «председатель райисполкома», а распоряжения от имени исполкома подписывает заместитель председателя райисполкома – начальник управления по сельскому хозяйству и продовольствию **Игорь Метелица**. И хотя «районка» в последнее время не публикует сообщения, как это было ранее, о проводимых совещаниях и вопросах, обсуждаемых под руководством временного руководителя района, сомнений нет: все ждут назначения в Кричев нового человека.

Надо полагать, **Леонид Заяц** и помощник президента, главный инспектор по Могилевской области **Александр Субботин** подбирают (возможно, уже подобрали) кандидатуру на должность руководителя кричевской вертикали власти. И это должен быть человек, не только четко знающий, как себя вести на руководящей должности, но и разбирающийся в кадрах, в экономике, знающий специфику города и региона. В конце концов, способный удержать ситуацию под контролем в сложный период и «сдать экзамен» в выборный год. Видимо, так рассуждают вышеназванные чиновники при подборе кандидатуры руководителя в Кричев, перед тем как согласовать ее с А.Лукашенко. Подождем «кадрового дня», когда кричевлянам будет представлен новый руководитель.

Что касается С.Шацкого, то, конечно, любопытно, в каком районе и на какой должности он «всплывет». Всегда интересно, как и на каких весах в Беларуси сильные мира сего взвешивают «грех» провинившегося чиновника, определяя его дальнейшую судьбу.

Сергей НЕРОВНЫЙ.
г.Кричев.

АФІЦЫЁЗ

Анатоль СІВАК: «Эканоміка Мінска ўпала б амаль на трэць...»

Пра гэта старшыня Мінгарвыканкама заявіў падчас ток-шоу на тэлеканале “Беларусь 1”.

“Мы сёння маем па першым квартале 102 працэнты – гэта тое, што і планавалася, – цытуе belta.by старшыню Мингарвыканкама. – *Калі б з 1 сакавіка паспрабавалі зачыніць тое, што можна, мелі б 92 працэнты. Не ўсё ў горадзе можна спыніць. Па паўгоддзі ў нас было б 76 працэнтаў рэгіянальнага прадукту і 465 тысяч чалавек, якія не былі б заняты ў эканоміцы ў гэты перыяд і далей, таму што працэс адкрыцця прадпрыемстваў таксама няпросты”.*

Сівак падкрэсліў, што ўявіць закрыццё эканомікі горада немагчыма, бо за гэтым стаіць напаўняльнасць бюджэту і адпаведна фінансаванне сацыяльнай сферы. Паводле яго слоў, куды больш правільна перабудоўвацца пад цяперашнія ўмовы, перафарматаваць бізнес пад абстаноўку ў свеце. *“Нягледзячы на тое, што ў гандлёвых аб’ектах мы заўважаем меншую колькасць людзей, розніца ў нас расце,* – прывёў прыклад старшыня Мінгарвыканкама. – *Рэзка набралі абароты кампаніі, якія займаюцца дастаўкай прадуктаў. Асобныя кампаніі таксі выконваюць перавозку пошты”.*

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

Чаму ў сталіцы не адключаюць ацяпленне?

Паводле слоў намесніка старшыні Мінгарвыканкама **Аляксандра Дараховіча**, такі доўгі ацяпляльны сезон – адна з мер прафілактыкі прастуд. Гэта абмяркоўвалася разам з іншымі мерамі адным з гарадскіх штабоў па каранавірусе.

“Для нас на першым месяцы чалавек, – сказаў прадстаўнік Мінгарвыканкама TUT.by. – *Так, дзесьці ў кватэрах горача, а дзесьці яшчэ халаднавата, дзесьці малыя дзеці, людзі сталага веку. Ну адключым мы ацяпленне раней, зэканомім тры рублі, але пры гэтым атрымаем чарговыя захворванні.*

Паглядзіце, у Мінску сёння няма якіх-небудзь жорсткіх абмежаванняў, але ў нас правільна арганізавана праца па прафілактыцы. Можна прымаць больш жорсткія меры, а можна прымяняць больш мяккія, але затратныя – мы робім так і бачым эфект. Не толькі па ацяпленні, але і па транспарце – мы не забараняем, а, наадварот, пусцілі больш транспарту, каб пазбегнуць вялікай колькасці людзей”.

ТЕНДЕНЦИИ

Количество недовольных экономической ситуацией в Беларуси выросло в 1,6 раза?

Согласно последнему социсследованию, проведенному Белорусской аналитической мастерской, количество недовольных экономической ситуацией в стране значительно увеличилось.

С декабря 2019 года по март 2020-го количество белорусов, оценивающих экономическое положение страны как «плохое», выросло с 38% до 61%, пишет ***Thinktanks.by***.

Социологическая группа **Андрея Вардомацкого** проводила опрос методом face to face с 11 марта по 6 апреля.

«*Если оценить 20-летнюю динамику измерений, то такого скачка не было никогда – ни в кризис 2008-го, ни 2011-го, ни в период протестов в отношении декрета о «тунеядцах» в 2017-м*», – цитируют naviny.by экспертов Белорусской аналитической мастерской.

Также в марте по сравнению с декабрем на 35,6% выросло количество белорусов, считающих, что экономическое положение страны за последний месяц ухудшилось, – подобной динамики также никогда не фиксировалось.

Вместе с тем ухудшение благосостояния своей семьи за последний месяц констатировали 36,1% опрошенных. В декабре таких было 25,2%. Количество тех, кто почувствовал улучшение семейного бюджета, снизилось с 3,3% до 1,9%. А вот число сказавших, что экономическое положение их семьи осталось прежним, сократилось с 67,7% до 54,9%.

КАМПЕТЭНТНА

Вадзім ІОСУБ: «Гэта не дэвальвацыя...»

Старшы аналітык кампаніі “Альпары” пракаментаваў учарашні абвал беларускага рубля да долара і еўра.

Курс долара на таргах падскочыў на 0,0401 рубля да 2,4544 рубля, а еўра рвануў угару адразу на 0,0584 рубля да 2,6845 рубля.

– Пры гэтым трэба адзначыць, што беларускі рубель у той жа час значна ўмацаваўся да расійскага, – *кажа **Вадзім Іосуб***. – Апошнім часам ідзе зніжэнне расійскай валюты да долара і еўра, і выключна па гэтай прычыне ў Беларусі рубель таксама абваліўся да амерыканскай і еўрапейскай валют.

Пры гэтым еўра больш вырас да рубля, бо ён даражэў у дачыненні да долара і на сусветным валютным рынку.

Але ў выніку беларускі рубель падаражэў да валютнага кошыка на 0,14 працэнта, а таму размова ідзе нават пра ўмеранае ўзмацненне нацыянальнай валюты. Таму вынікі ўчарашніх таргоў – гэта не дэвальвацыя беларускага рубля, а выключна падзенне расійскага рубля да замежных валют.

– Што чакае беларускі рубель у бліжэйшай будучыні?

– Складана нешта казаць, бо цяперашняе падзенне расійскага рубля нават не звязана з дынамікай коштаў на нафту, якія ў апошнія дні моцна не змяняліся. Відаць, гэта нейкія часовыя ваганні, якія не маюць характару тэндэнцыі.

Але варта адзначыць: калі мы будзем глядзець на дынаміку валютнага кошыка, то ў цэлым з пачатку красавіка беларускі рубель узмацняецца пасля рэзкага падзення на пачатку сакавіка.

– З 1 мая “Беларусбанк” прыпыніў выдачу крэдытаў на куплю жылля на агульных падставах. Ці не звязана гэта з сённяшняй нестабільнасцю беларускага рубля?

– Думаю, што не звязана. Тым больш што наша валюта пачала аслабляцца ў дачыненні да долара і еўра яшчэ два месяцы таму, а апошні месяц нават умацоўвалася.

Таму захады банкаў на прыпыненні выдачы крэдытаў на куплю жылля, напэўна, больш звязаны з нестабільнасцю ў эканоміцы. З незразумелымі перспектывамі і для эканомікі, і для патэнцыйных пазычальнікаў па захаванні не толькі сваіх даходаў, але і працы.

Узмацніліся рызыкі для стабільнасці даходаў насельніцтва, і ва ўмовах такой нявызначанасці банкі прымаюць рашэнні аб прыпыненні выдачы некаторых крэдытаў.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ЧУЛІ?

Амністыі быць!

Сёння, 5 мая, у Авальнай зале дэпутаты разгледзяць законапраект аб амністыі да 75-годдзя Перамогі. Прычым адразу ў двух чытаннях.

Законапраект падрыхтаваў Вярхоўны суд. У гэтым годзе кола асоб, якія падпадаюць пад амністыю, пашырана. У яго ўключаны непаўналетнія, якія здзейснілі злачынствы ў сферы незаконнага абароту наркотыкаў. Для асуджаных будзе задзейнічаны інстытут паручыцельства. Хадайніцтвы будуць разглядацца толькі тады, калі разам з матэрыяламі справы паступяць паручыцельствы ад блізкіх сваякоў, што яны возьмуць на парукі дзяцей і тыя будуць на асаблівым кантролі.

Старшыня Вярхоўнага суда **Валянцін Сукала** сказаў: *“Пад Закон аб амністыі могуць падпасці прыкладна 2000 асоб, якія будуць цалкам вызвалены з месцаў зняволення. 3500 будуць вызвалены ад усіх іншых відаў пакаранняў, якія ёсць у Крымінальным кодэксе. Прыкладна да 6500 асуджаных можа быць зніжана пакаранне на адзін год”.*

Сукала таксама гаварыў і пра асуджаных за карупцыю. Нагадаем, што А.Лукашэнка запатрабаваў пакласці яму на стол спіс тых карупцыянераў, якія могуць трапіць пад амністыю. *“Мы прыводзілі свае доказы, аргументы, што нават тыя асобы, якія асуджаны за сур’ёзныя злачынствы, часам заслугоўваюць паблажкі, калі яны пакрылі страты, калі яны раскаяліся і вярнулі незаконна атрыманы даход”*, – цытавалі інфармацыйныя агенцтвы Валянціна Сукалу.

ТЭХНАЛОГІІ

У Мінску ўжо можна аплаціць праезд смартфонам

Выкарыстаць паслугу можна на аўтобусных маршрутах №1 і №100.

Для гэтага трэба ўстанавіць на смартфон дадатак “ТІХ” і прывязаць да яго сваю банкаўскую карту, выпушчаную любым банкам (Visa, Mastercard, БелКарт).

Сэрвіс прадстаўлены на рускай, беларускай, англійскай і польскай мовах.

НУ І НУ!

Фэйк ад «доктара Наталлі Костур»

2 мая некаторыя інтэрнэт-рэсурсы размясцілі трывожны артыкул урача са Светлагорска Наталлі Костур: «У бальніцы кожны дзень ад каранавіруса памірае па 15–17 чалавек». Гаворка не пра светлагорскі шпіталь, а пра Гомельскую гарадскую клінічную бальніцу №2, куды Наталля нібыта патрапіла на лячэнне з каранавірусам.

Такая бальніца ў Гомелі сапраўды ёсць у медгарадку на вуліцы Медыцынскай. Каб спраўдзіць інфармацыю, звязаўся праз тэлефон з намеснікам галоўнага ўрача бальніцы па медыцынскай частцы **Аляксандрам Пузанам**.

– Гэта поўная лухта! – эмацыйна рэагуе на пытанне пра згаданую ў артыкуле лятальнасць пацыентаў Аляксандр Яўгенавіч. – У нас стабільная сітуацыя. Хворых зараз не прымаем. Не хачу з вамі працягваць дыялог.

– Скажыце, а пацыентка Наталля Костур у вас ёсць?

– Можа, і ёсць, іх шмат, – адказвае Аляксандр Пузан і кладзе слухаўку.

Паколькі пацыентка-ўрач пісала не толькі пра смяротнасць, але і перапоўненасць медыцынскай установы, недахоп апаратаў ШВЛ, працу медыкаў на знос, «*плач па начах медсясцёр і санітарак*», вырашыў патэлефанаваць яшчэ і галоўнаму ўрачу **Міхаілу Міхасёву**.

– Ніякіх каментарыяў даваць не буду. Тэлефануйце ў прэс-службу аблвыканкама, – адразу папярэджвае Міхасёў.

– Бальніца ваша лечыць хворых на пнеўманію і каранавірус? Чаму зараз не прымаеце хворых?

– Канечне, лечым! І прымаем, і выпісваем. Усе пытанні – прэс-службе аблвыканкама.

Арганізацыйна бальніца №2 падпарадкоўваецца Гомельскай цэнтральнай гарадской паліклініцы, якую ўзначальвае **Кацярына Цытко**. З ёй асабіста звязацца мне не ўдалося. «На нарадзе», – увесь час адказвала сакратарка **Ірына Сарока**. Папрасіў у перапынку вылучыць хоць пару хвілін, каб патлумачыць сітуацыю ў бальніцы №2. Не да жартаў і цырымоній, калі гаворка ідзе пра жыццё людзей.

Нарэшце праз тую ж Ірыну Сароку атрымаў рэкамендацыю ад Цытко – звяртацца ў аблвыканкам да прэс-сакратара.

Такая ж прапанова сыходзіць і ад сакратаркі абласнога галоўнага ўпраўлення аховы здароўя **Яўгеніі Зялюцінай**.

– Начальнік на нарадзе. Ужо тэлефанавалі пра сітуацыю ў бальніцы №2. Я спыталася ў Мікалая Мікалаевіча *(Мікалай Кудзянчук – начальнік упраўлення. – **Рэд.**)* пра мае дзеянні, ён адказаў, каб я ўсіх накіроўвала ў прэс-службу аблвыканкама. Тэлефануйце туды, – кажа Зялюціна.

Пакуль і прэс-сакратар Гомельскага аблвыканкама **Вольга Рабікава** была на нарадзе, датэлефанаваўся да намесніка галоўнага ўрача Светлагорскай цэнтральнай раённай бальніцы **Аляксея Таранды**. Хто-хто, а начмед мусіць ведаць, што яго калегу забралі ў Гомель на лячэнне з прычыны заражэння SARS-CoV-2. Аднак Таранда просіцьператэлефанаваць хвілін праз пяць, бо прозвішча Костур Наталлі адразу не прыгадвае, а ў сістэме раённай бальніцы – больш за 300 медыкаў.

Чакаю хвілін дзесяць і зноў набіраю нумар намесніка галоўнага ўрача ў Светлагорску

– Няма ў нас ні доктара, ні медсястры з такім прозвішчам, – тлумачыць Аляксей Уладзіміравіч. – Я таксама пачытаў артыкул у інтэрнэце. Складваецца ўражанне, што гэта пісаў не доктар. Не ўжываем мы хоць бы такі тэрмін «кіслародныя падушкі». Урач так не скажа. Падобна на фэйк.

Начальніца аддзела кадраў раённай бальніцы **Іна Вішнеўская** таксама запэўнівае, што ў Светлагорску няма медыка з імем і прозвішчам Наталля Костур – ні сярод вышэйшага, ні сярод малодшага медыцынскага персаналу.

Урэшце пра «фэйк ад доктара Костур» наконт шматлікіх смерцяў у Гомельскай гарадской клінічнай бальніцы №2 распавядае журналісту «Народнай Волі» і прэс-сакратар аблвыканкама Вольга Рабікава.

– Калі б столькі людзей, як напісана, памірала ў бальніцы за дзень ад каранавіруса, тут усе стаялі б на вушах, – пераканана Рабікава.

Аднак яна не можа назваць нават колькасць хворых на COVID-19 ні ў Гомелі, ні ў вобласці, а не тое што колькі хворых памерла ад небяспечнага віруса.

– Мне такіх звестак ніхто не дае, колькі я ні прашу, – заяўляе прэс-сакратар.

Дык ці варта на тле адсутнасці важнай для грамадства інфармацыі здзіўляцца ўзнікненню розных чутак і фэйкаў пра пандэмію каранавіруса? Адказ відавочны.

Апошнія звесткі пра пандэмію ў рэгіёне (на 24 красавіка) падавала Міністэрства аховы здароўя – 460 захворванняў на COVID-19.

Анатоль ГАТОЎЧЫЦ.

ТРЕВОЖНАЯ ТЕМА

Эвакуация: дождаться и не умереть...

Недавно бортом авиакомпании «Белавиа» смогли вернуться в Минск из Индии 140 наших соотечественников, а также несколько десятков российских, латвийских, украинских и даже армянских граждан, безнадежно застрявших на чужбине из-за коронавируса еще в середине марта. Всего 189 человек. Это люди, которые осенью уезжали в Индию на зимовку (да, есть теперь и такой способ бытования, если человек может работать «на удаленке»). У всех у них были на руках обратные билеты. Но в результате пандемии проездные документы в одночасье сгорели, так как небо мира закрылось на карантин. И люди оказались запертыми в различных индийских штатах. Многие без достаточных средств к существованию да еще и с просроченными визами… Страх, отчаяние, возможно, даже унижение – трудно представить всю гамму чувств, которую пережили они, ожидая обратного авиарейса.

***Андрей ЖАЛЕВИЧ**, писатель и путешественник, находился в эпицентре «индийской пробки». По горячим следам мы попросили его поделиться впечатлениями об эвакуации и предшествовавших ей сборах. Возможно, его опыт понадобится другим белорусам, ожидающим рейса на родину.*

– Андрей, сколько дней пришлось ждать рейса в Минск? И что вы чувствовали все это время, что испытали?

– Мы готовили вылет домой пять недель. И чего только не испытали!.. Видите ли, я в Индии жил с октября. Когда Россия закрыла границы, у меня всё рухнуло: перелет из Дели до Маската (столицы Омана) и дальше через Москву в Минск. Сгорели все билеты. И я понял, что организовывать свой вылет надо самому. Это была еще середина марта. Мы – я и мой товарищ Сергей Коротулько – связались с посольством. Нам сказали: собирайте конкретные данные и контакты белорусов по всей Индии, чтобы сформировать точные списки. Ведь посольство, естественно, не представляло, сколько нас. Мы этим занимались неделю: по чатам, по форумам, по знакомым. Так я стал волонтером-организатором. Сам на тот момент находился не в месте эвакуации, а в штате Тамил Наду, это далеко и от Дели, и от Гоа, где были назначены пункты эвакуации. Сначала настроение было деловое, даже приподнятое. Посольство обещало, что скоро нас заберут, что президент дал задание и эвакуационный борт организовывается. Это было в то время, когда про россиян забыли, про украинцев забыли, и мы, белорусы, испытывали гордость за страну. Грудь распирало, аж плакать хотелось. Нам завидовали: их Лукашенко забирает! Предварительная дата эвакуации была назначена на 22 марта. Это не было озвучено официально, но планировалось. Нам всем было приказано выдвинуться отовсюду в две точки сбора – Дели и Гоа. Чтобы доехать до места, дали сутки. Но лично я опаздывал на эвакуацию, мне суток было мало, так как транспорт уже не ходил даже за большие деньги. Ехал на перекладных.

– И борт улетел без вас?!

– Нет, он был отменен, представьте! В Минске вдруг снова выступил Лукашенко, который поменял свое решение. Он сказал, что раз люди уехали во время пандемии, то пусть там сидят. И настроение в правительстве по отношению к нам резко поменялось.

– Но такие путешественники среди вас тоже были? Те, которые вопреки здравому смыслу…

– Были! Меньшинство, процентов двадцать, но были. Они приехали в Индию по двухнедельным турпутевкам.

– Признаться, этих людей я не могу понять. В середине марта уже была довольно угрожающая статистка в Европе.

– Я тоже не могу понять людей, принимающих невзвешенные решения. В Европе уже был кошмар. И, зная об этом, они едут за шесть тысяч километров не просто в другую страну, а в другую цивилизацию. Некоторые оправдывались, что давно купили путевки...

Но большинство все же было тех, кто приехал в Индию осенью, когда слово «коронавирус» еще никто не произносил. А когда объявили пандемию, поменять билеты было уже нереально. Страны закрыли границы даже для транзитных пассажиров.

– Вы фиксировали свои чувства в это время? Обида, растерянность, злость?

– Я свои чувства не фиксировал, мы были страшно заняты работой, чтобы успеть оповестить всех желающих вернуться. Но представляете себе сегодняшнюю Индию? Нас собрали в Гоа в тот момент, когда там ввели строжайший запрет на передвижения. В городе закрыты магазины, гостиницы, не ходит транспорт. А общественная атмосфера так накалена, что местные могут бросить в вас камень…

– Вы рассказывали в одном из интервью, что такое как раз и случилось.

– …или даже вызвать полицию, которая побьет вас палками. У меня не было жилья, а гостиницы закрыты на карантин. Хорошо, что товарищ уступил свою комнату.

– Какая удача!

– Настоящее спасение от Бога! Ведь в городе объявили комендантский час, и найти жилье чужаку было нереально.

– А что посольство? После отмены долгожданного рейса оно не перестало с вами поддерживать связь?

– Мы были непрерывно на связи с консулом и с третьим секретарем белорусского посольства. Ежедневно. Несмотря на то, что это люди системы, они вели себя не как чиновники, а как товарищи. Им за это большое спасибо! Они общались с нами на личностном уровне, и мы верили, что все наладится. Но некоторые люди в чатах паниковали, оскорбляли дипломатов – вплоть до перехода на личности. Оскорбляли и меня – ну, раз взялся за организацию процесса, то и получи сполна…

– Массы, как правило, всегда бездумны, жестоки.

– Я пытался объяснять людям, что у посольства нет личного самолета, чтобы срочно развезти нас по домам, но... В Минске ведь, как я уже упоминал, стали раздаваться мнения: пусть, мол, сидят за границей.

Тем не менее к нам в Гоа приехал сам консул. Мы провели с ним встречу для всех желающих. Он честно озвучил: готовьтесь к тому, что застрянете здесь на четыре-шесть месяцев. Потом мы остались узким кругом с российскими экспертами по безопасности из организации «Гоа-Хелп». Это общественники, которые оказывают помощь в экстремальных ситуациях русскоговорящим гражданам. У них огромный опыт взаимодействия с индусами в кризисных ситуациях. Они посоветовали готовиться к самому худшему. То есть смотреть правде в глаза и просчитать на будущее все варианты.

– Вы вообще не разочаровались в людях после стресса, который пришлось пережить?

– Нет, но эта ситуация просветила всех, как рентгеном. Чтобы страна обратила на нас внимание, я решил бить в набат в информационном пространстве: начал публиковать свои воззвания о помощи на многих сайтах. Люди в Беларуси, естественно, стали наши посты комментировать. Но как! Это было полной неожиданностью.

– Я представляю… Как правило, любую конфликтную, нестандартную ситуацию комментируют агрессивно, свысока – под псевдонимами ведь часто пишут безответственно, гадко.

– Было желание не возвращаться в Беларусь. Естественно, обида – это первый импульс. Потом я, конечно, справился с эмоциями.

– А местные? Как вели себя индусы? Вы столько лет были очарованы их страной.

– Среди местных, конечно, встречались человечные люди. Но редко. Массы, необразованные нищие массы – а их в Индии большинство – вели себя по отношению к нам, иноземцам, мягко говоря, плохо. Они были так напуганы информацией о заразе, что даже убивали своих соотечественников – был там и такой случай.

– Как вам удалось переломить ситуацию? Борт «Белавиа» за вами все-таки выслали.

– Чтобы Минск понимал наше весьма непростое положение – что мы не на пляже сидим! – я стал бить тревогу в социальных сетях. Еще 25 марта появился мой первый пост об основных проблемах иностранцев в Индии. Он оказался чуть ли не первым в мире на тот момент информационным сообщением о бедах застрявших на чужбине иностранцев, его перепостили 450 человек. Ко мне вдруг стали обращаться журналисты из Би-Би-Си, из либеральной российской тусовки, а потом даже индийские журналисты. На мой пост обратил внимание даже индийский дипломатический корпус: кризис рано или поздно закончится, а турбизнесу Индии может быть нанесен непоправимый имиджевый урон.

– Я приберегала этот вопрос на концовку, но спрошу сейчас: вы поедете в Индию снова?

– Этим интересуются буквально все. Никогда не говори «никогда», но даже если поеду, то очень не скоро: всё должно забыться…

И вот нам назначают новую дату отбытия – 5 апреля. Пункт эвакуации теперь – Дели. А это от Гоа на север две тысячи километров. Не знаю, каким чудом мы нашли два автобуса для нашей группы, ведь из-за карантина все водители ехать отказывались. Но мы собрались и полностью были готовы ехать. И снова получили отбой! Наш «рейд» в Дели опять отменили, так как был риск, что мы не успеем... Сколько грязи на меня вылили в чатах, какие оскорбления я услышал в свой адрес!.. Некоторые из нас сдались и перестали бороться. Я тоже чуть не опустил руки. Практически опустил… Но и это пришлось преодолеть. И наконец попытка номер три: нам дают самолет, но он платный, билет – 750 долларов. И то для этого пришлось хорошо поработать: письма, телефонные звонки, переговоры. То же делали наши родные в Минске: мои, например, ходили в МИД, как на работу. Вот так и случился этот перелет 26 апреля. Непередаваемые чувства!..

– Как думаете: вам хватило бы выдержки, если бы пришлось остаться в Индии на несколько месяцев?

– А куда нам было деваться? Вы поймите: никакого героизма, никакой, блин, крутизны. Просто надо было быстро приспосабливаться. Не умирать же. В таких ситуациях у человека включаются внутренние резервы.

Елена МОЛОЧКО.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Уладзімір ЯПРЫНЦАЎ: «Дзякуй вялікі, людзі ў белых халатах!»

*Бізнесмен і вядомы спартсмен **Уладзімір Япрынцаў** распавёў у «Інстаграме», што выпісаўся з Рэспубліканскага клінічнага медцэнтра, дзе два тыдні правёў у палаце інтэнсіўнай дапамогі з двухбаковым запаленнем лёгкіх і пацверджаным каранавірусам. Ён асабіста сказаў дзякуй галоўнаму ўрачу медцэнтра **Ірыне Абельскай**.*

«Дзякуй усім дактарам і сястрычкам, якія мяне тут даглядалі, – сказаў на развітанне Япрынцаў і адзначыў, што ў так званай лечкамісіі, куды ён трапіў на лячэнне, вельмі добра арганізаваны працэс меддапамогі. *– Асобны дзякуй Ірыне Сцяпанаўне, парадак у гэтым шпіталі проста выдатны, вельмі добра тут. А ўрачы – сапраўдныя героі!»*

Уладзімір Япрынцаў у размове з *by.tribuna.com* расказаў, як у яго развівалася хвароба: *«Узнялася тэмпература, кашаль, ламала ўсяго. Зрабіў рэнтген – ён нічога не паказаў. Думаў, што ўсё нармальна, ніякіх праблем. Родныя ўгаварылі зрабіць КТ. Прайшоў яе, урачы забегалі. Я ж адным з першых у бальніцу трапіў, мне пашанцавала. Калі б гэта адбылося цяпер, калі ідзе вал, то ўсё так хутка не зрабілі б. Урачы ў гэты ж дзень сказалі, што ў мяне двухбаковае запаленне з падазрэннем на COVID-19.*

Мае сябры даведаліся пра гэта, узнялі шум. Мяне адразу выклікалі ў лечкамісію. Там зрабілі тэст на каранавірус. Пасля сказалі сядзець дома, нікуды не выходзіць і чакаць вынікаў. Раніцай патэлефанавалі: «Збірайце рэчы. Тэрмінова да нас». Тады толькі пачыналася, але ўжо ўсё ўрачы рабілі прафесійна. Былі апрануты ў сродкі індывідуальнай аховы, добразычліва ставіліся. Хоць былі трывожныя моманты».

Зараз Япрынцаў на самаізаляцыі. Ён прызнаўся, што ягоная сям'я таксама хварэе: *«У мяне жонка захварэла, цешча захварэла, і дачка захварэла – і паводзяць сябе годна. Паверце мне, ні разу ў свой бок не чуў ніякага дакору. Мы проста стараемся адзін да аднаго беражліва ставіцца. І ўсё будзе нармальна, па-чалавечы».*

ЗДАРЭННІ

Згарэлі ў машыне

Ля вёскі Лучыцы Петрыкаўскага раёна “Фальксваген” урэзаўся ў дрэва.

Як паведамляе прэс-служба МНС, пасля сутыкнення з дрэвам аўтамабіль загарэўся. Да прыезду ратавальнікаў машыну пагасілі работнікі мясцовага лясгасу.

У аўто былі знойдзены целы двух загінуўшых, іх асобы высвятляюцца.

Віктар ШПАК.

РЭГІЁН

Важна, каб дактары адчувалі сябе ў бяспецы

У Гродзенскім інфекцыйным шпіталі за ўвесь перыяд пандэміі ні адзін з 220 супрацоўнікаў не заразіўся каранавірусам.

Паводле афіцыйных звестак, напрыканцы красавіка ў абласным інфекцыйным шпіталі знаходзіліся 140 чалавек з пацверджаным дыягназам «каранавірус». Пасля выздараўлення выпісаліся 22 пацыенты.

Выпадкаў смерці хворых з COVID-19 у шпіталі не было.

Аляксей МІХАЛЁЎ.

ТЭНДЭНЦЫІ

Часцей разводзяцца, чым жэняцца

У першым квартале 2020 года ў горадзе над Нёманам былі заключаны 373 шлюбы, а колькасць разводаў за гэты ж перыяд склала 396.

Статыстыка сведчыць, што найбольш разводаў у вобласці адбылося ў Гродзенскім, Лідскім і Ваўкавыскім раёнах, а найменш – у Зэльвенскім і Свіслацкім. Увогуле на Гродзеншчыне статыстыка мае пакуль станоўчы баланс, але раўнавага даволі хісткая: пабраліся шлюбам 970 пар, а разышліся – 855.

Сёлета многія адклалі цырымоніі шлюбу, намечаныя на красавік і май, з-за каранавіруса. Што датычыцца разводаў, то ёсць пары, якія разрываюць адносіны нават пасля 30 гадоў сумеснага жыцця, а ёсць такія, хто разводзіцца пасля некалькіх сумесна пражытых дзён.

Дарэчы, у першым квартале 2019 года ў Гродзенскай вобласці пабраліся шлюбам 1110 пар, а развяліся 885. Тэндэнцыя, на жаль, не на карысць сямейнага жыцця.

Аляксей МІХАЛЁЎ.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Калі вірус унутры, глыкні чаркі дзве ці тры

ААТ «Мінск Крышталь» пачало выпускаць 70-градусную гарэлку, якую можна выкарыстоўваць як антысептык у барацьбе з каранавірусам.

Раней спакойна мы жылі,
Але з'явіўся хіжы вораг –
Лютуе вірус на зямлі,
І што ні дзень, то болей хворых.
У дактароў работы шмат –
Не спяць начамі раз за разам.
Дый кожны хоча ўнесці ўклад,
Каб адступілася зараза:
Хто маскі шые дзень пры дні,
А хто падаўся ў валанцёры,
Каб сёння, божа барані,
Без лекаў не загнуўся хворы.
Не засталіся ў старане
І на гарэлачным заводзе.
(Хаця і так, здаецца мне,
Спіртовых «лекаў» людзям годзе.)
– Лічы, жывём у час чумы, –
Тэхнолаг не хаваў эмоцый, –
Таму ў гарэлку нашу мы
Для дзейснасці дабавім моцы.
На вірус (гэта мудры ход!)
Перавядзём, як кажуць, стрэлку:
Для дэзінфекцыі народ
Выкарыстоўваць будзе гарэлку;
Як антысептыку няма,
Гарэлкай рукі трэ працэрці,
І згіне гэтая «чума»,
Не давядзе цябе да смерці.
Гарэлка пойдзе нарасхват,
Забудуць людзі пра аптэку!
І гэта будзе наш уклад
У барацьбу з хваробай веку...
І неўзабаве той напой,
Як кажуць, запусцілі ў масы.
Паспрабаваць, само сабой,
Такія лекі кожны ласы.
Казалі жонкам мужыкі:
– Ды не глядзі ты, як ваўчыца!
У небяспечны час такі
У краму я хаджу лячыцца.
Жанкі пярэчылі:
– Але ж
Для дэзінфекцыі трэба грамы.
Дый не на рукі «лекі» льеш,
Калі выносіш пляшку з крамы.
Чамусьці антысептык той
Ты заліваеш у вантробы!
Адказ жа – з прастатой святой:
– Дык і ў вантробах ёсць мікробы!
Іх нават болей унутры,
Таму такія трэба дозы,
Што хоць ты пляшкі дзве бяры,
Прыходзь дадому нецвярозы...
Цяпер у сем'ях тут і там
Чутны такія дыялогі.
Мужчын усё часцей да крам
Для дэзінфекцый носяць ногі.

***

Гарэлка, як рака, цячэ,
І шанц на паратунак вырас!
А спірт-сырэц хутчэй яшчэ
Знішчацьме ненавісны вірус...

Цёплыя словы

– Мой каханы, мой Андрэй,
Словам цёплым абагрэй,
Прыгаворкамі вясёлымі...
– Ды гары ты ў сінім полымі!

Пакуль носяць ногі

Мы ўсе заляжам ад знямогі,
Здароўю ўсё ж наступіць крах,
Ды, покуль трохі носяць ногі,
Лепш не хадзіць па дактарах...

Знайшлася «палова»

Як дама важыць шматпудова,
Дык думка, мусіць, ёсць у Бога:
Знайшлася ўжо яе «палова».
І даме больш не шле нікога.

Як і раней

Відаць, ранейшая кампанія
У матчы Польшча і Германія:
Пяць хвіль прайшло на стадыёне,
А ўсе паляні ўжо ў палоне...

Накаўт і Накдаўн

Баксёр дзяўчыне пудрыць клёк,
Расказвае пра перамогі,
Як спакваля – за крокам крок –
Адольваў ён шляхі-дарогі.
Цікавасць у яе з вачэй,
Відаць, у горадзе нядаўна.
– Дзе пабывалі вы яшчэ,
Апроч Накаўта і Накдаўна?

Добра і дрэнна

– Дачушка, ты ўжо не дзіцёнак.
Паводзіцьмеш сябе як след –
Табе сярэбраны пярсцёнак
Я падару
Ці бранзалет.
– Наблага гэта, несумненна.
Але хачу, каб ведаў ты:
Вяла сябе я вельмі дрэнна –
І вось пярсцёнак залаты...

SOS!

Што я ўбачыў у Ждановічах…

У мінулую суботу я вырашыў пад'ехаць на Ждановіцкі рынак, каб купіць вядро-другое насеннай бульбы гатункаў "Уладар" і "Адрэта". Скажу адразу: атаварыцца я не змог, не знайшоў неабходных клубняў. Але што я ўбачыў…

Спусціўшыся з кальцавой дарогі, звярнуў увагу на пляцоўку справа. За агароджай тоўпілася мноства людзей. Ішоў такі гандаль, быццам усім трэба было нешта купіць менавіта тут і ў адзін час. Многія прадавалі тавар з машын, хто-ніхто – з зямлі, а некаторыя – з наспех змайстраваных лавак. І што мяне страшэнна ўразіла – амаль усе без масак, не прытрымліваючыся дыстанцыі адзін ад аднаго. Наадварот: то ў адным, то ў другім месцы сыходзяцца па некалькі чалавек і твар у твар гучна вядуць гаворку…

Колькі ў апошнія дні казана-пераказана пра тое, што каранавірусная пандэмія ў Мінску бушуе літаральна ва ўсіх раёнах і людзі павінны не гуртавацца, а вытрымліваць дыстанцыю адзін ад аднаго як мінімум паўтара-два метры. Атрымліваецца, вельмі многім такія патрабаванні, як кажуць, да лямпачкі. Яны не разумеюць, што з-за іх неразумных паводзін нашым медыкам цяжка будзе ўтаймаваць каранавірусную заразу.

Не, сталічныя ўлады (і не толькі сталічныя) павінны тэрмінова прыняць усе меры, каб спыніць распаўсюджванне інфекцыі. Тое, што я ўбачыў у Ждановічах, – гэта дзікунства! Няўжо бескласотныя людзі думаюць, што яны бессмяротныя?

Рыгор СІЎЧАНКА, служачы.

ВЗГЛЯД

Теряя на каждом шагу, не станем богатыми

Я часто бываю у родственников на Алтае. Знаю те края хорошо – сам когда-то там работал. Их отличие от других – очень много лекарственной растительности. Облепиховые рощи буквально на каждом шагу. Бийский витаминный завод, который производит ценнейшие препараты, известен не только в России, но и далеко за ее пределами.

Я вот подумал: а почему бы не заняться возделыванием облепихи в Беларуси? Сколько у нас заброшенных земель, они могли бы вполне пригодиться для этой высокодоходной культуры. Семена можно закупить на том же Бийском заводе, да и для консультаций запросить оттуда специалистов.

На Алтай, я заметил, съезжается довольно много китайцев. Их манят местные богатства как растительного мира, так и животного. Скупают, например, в большом количестве оленьи рога, в которых содержится такое лекарственное вещество, как пантокрин. Чтобы проще было увозить, они на месте измельчают их в стружку или сечку, затаривают в мешки и отправляют в Китай, где очень сильна своя традиционная медицина.

В белорусских лесах немало рогатых зверей. Но я не слышал, чтобы наша фармацевтическая промышленность проявляла интерес к тому, что может стать основой для ценного лечебного препарата.

И еще. У нас бобров водится столько, что в некоторых местах от них больше вреда, чем пользы: валят деревья вдоль рек, возводят плотины, из-за которых затапливаются угодья. А почему бы тем же фармацевтам не проявлять интерес к этим зверькам? Бобриная струя – ценнейший компонент многих лекарств.

Словом, нерачительно используются в Беларуси ее природные богатства. И государство должно обратить на это серьезное внимание. Мы никогда не станем богатыми, если на каждом шагу будем терять.

Николай БОРИСИК.
г.Слоним.

РЕЗОНАНС

Можно служить и черту, и богу

В «Народной Воле» от 29 апреля 2020 года в интервью **Марине Коктыш** экс-глава Нацбанка **Станислав Богданкевич** высказался о премьер-министре **Сергее Румасе**: *«Думаю, в этом смысле* (речь шла о поддержке бизнеса) *Сергей Румас должен был что-то предложить. От него все ждут, что он будет не только нагибать шею, но и сможет стукнуть кулаком по столу, если понадобится»*.

Хочу напомнить, что в свое время премьер-министр **Михаил Чигирь** хлопнул дверью – ушел с поста, не согласившись с проведением референдума. Уважаемый С.Богданкевич прекрасно помнит, чем закончился этот «хлопок», – ведь он ушел в отставку вместе с М.Чигирем.

Напомню читателям: бывший премьер год провел за решеткой. Но этого власти показалось мало – в противоправных действиях обвинили сына Чигиря.

Думаю, уроки из этой истории извлекли все чиновники.

Пример **Михаила Мясниковича**, который на заседаниях Совета безопасности отстаивал какие-то взгляды, говорит совершенно о другом. Мясникович – талантливый и опытный чиновник, виртуозно колеблется по линии высшего руководства. Может служить и черту, и богу. Это не ирония – такое умение поистине уникально. Так что не стоит удивляться, если Мясникович станет дважды премьером…

Иван ПЕТРОВ.
г.Бобруйск.

САЛІДАРНАСЦЬ

Будзьце здаровы!

Шаноўная рэдакцыя «Народнай Волі»!

Хацеў бы выказаць вам сваю падтрымку ў цяперашні няпросты час, пажадаць моцнага здароўя і падзякаваць за ваш шчыры, прафесійны аналіз таго, што адбываецца ў краіне.

З павагай ды найлепшымі пажаданнямі –

Дзмітрый КУРАТНІК, сталы чытач «Народнай Волі».

ДИСКУССИЯ

Как правим, так и живем

Не могу согласиться с некоторыми доводами, изложенными в статье доктора исторических наук Леонида Лыча **«Ці не час развітацца з двухмоўем?»**, особенно с тем, где указывается, что это нужно сделать безотлагательно.

Прежде всего, хочу отметить, что авторы этой и других подобных статей в свое время изучали как белорусскую, так и русскую грамматику и прекрасно могут сейчас общаться на том и на другом языке, и это не только не ущемляет их достоинства, а наоборот, обогащает и развивает их интеллект и кругозор. Так почему же мы, люди старшего поколения, хотим сузить эти рамки для нашей молодежи?

Как бы кто ни хотел запретить изучение великого и могучего русского языка в Беларуси, по моему мнению, это никому не дано. Уверен, что этого не произойдет. На этом языке говорят жители одной шестой части земного шара и не только.

Я обучался в сельской белорусскоязычной школе. Изучал, как и все мои сверстники, три языка: белорусский, русский и иностранный – немецкий, позже в вузе – английский и эсперанто. И никогда об этом не пожалел. Владеющих белорусским и русским языками всегда поймут во всех славянских государствах. В этом я неоднократно убеждался, посещая Польшу и другие страны.

В Брестской и Гродненской областях можно было бы изучать и польский по желанию.

Нельзя жить только сегодняшним днем, не думая о завтрашнем, и ограничивать подрастающее поколение в его возможностях.

Нам, белорусам, нельзя не учитывать наше соседство с Россией, наши возможности в торговле, тем более что мы пока еще строим Союзное государство.

Не надо путать отношения политиков, руководителей государств и их сиюминутную дружбу, основанную на застольях за рюмкой коньяка и лыжных прогулках в горах, с вековой дружбой народов, скрепленной совместно пролитой кровью в борьбе с врагами. Подтверждением этой дружбы явилась наша общая Победа в кровопролитной войне 1941–1945 годов.

Находясь в числе братских союзных республик, составляющих единое государство, Беларусь не была в обиде. Прекрасно развивались все отрасли народного хозяйства, образование, медицина, спорт и т.д.

Выйдя из состава единого государства и приобретя независимость, мы получили и право самим зарабатывать и тратить деньги (зачастую направо-налево, без учета своих возможностей, о чем неоднократно писала «Народная Воля»), наращивать ВВП на душу населения и не ждать, как говорил Мичурин, милостей от природы, не надеяться на старшего брата. Бизнес есть бизнес, деньги любят счет.

Сейчас мы сами себе хозяева. Как правим, так и живем. Дружба дружбой, а табачок врозь.

Василий Семенович БОЛДЫШЕВ, кандидат наук.
Минск.

УСПАМІНЫ

Так і было…

Паважаная рэдакцыя газеты "Народная Воля"!

Піша вам чытач, які не прапусціў ніводнага нумара газеты з дня яе заснавання. Дзякуй вам за праўдзівыя і павучальныя матэрыялы!

Зараз, падчас эпідэміі, людзі самаізалююцца, сядзяць дома, настрой не самы лепшы. І добра, што "Народная Воля" на сваіх старонках друкуе жыццёвыя гісторыі чытачоў. Вось з мемуарамі М.Фарфеля пад загалоўкам "Адкрыты пералом" я з цікавасцю знаёміўся на працягу не аднаго тыдня. Затым "Тапелец" М.Знака ўзняў мой настрой.

Я таксама пра сваё жыццё вырашыў пару слоў напісаць. Можа, і яны каго пацешаць.

Пасляваенныя гады… Я быў тады 12-гадовым хлопчыкам, але падзеі, якія адбыліся, помню яскрава. Жылі людзі ў той час бедна, ледзь-ледзь зводзілі канцы з канцамі. Выжывалі ў асноўным дзякуючы сваёй гаспадарцы.

Вось і наша сям'я, хоць бацька быў інвалідам вайны, трымала карову і пару парсюкоў. Прыйшоўшы з фронту, бацька вычасаў сабе з бярозы кульцю, прывязаў яе да нагі, так і працаваў нароўні з усімі. Гэты самаробны пратэз, можна сказаць, дапамагаў нашай сям'і выжываць.

1960 год… Перыяд праўлення С.Хрушчова. Спачатку ён забараніў трымаць у гарадах кароў, перайшлі на коз, потым паступіла забарона смаліць заколатых парсюкоў, затым загадалі здымаць шкуру і здаваць у нарыхтоўчую кантору. Ну якое гэта сала без шкуркі? Але людзі прызвычаіліся і да гэтага. Смалілі свіней употайкі, у лазнях, лёхах, каб ніхто не ўбачыў. Там і разбіралі кабана, засольвалі сала, мяса і хавалі ў хованках. Так і жылі…

Рыгор Міхайлавіч ГЕЛАШ.
г.Маладзечна.

ИЗ ПОЧТЫ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА

А дело к Вам такое…

Уважаемый Иосиф Павлович!

Беспокоит Вас старый «сябар» нашей газеты. Мы с вами дружим с далеких 1990-х годов, когда Вы были еще главным редактором «Народной газеты». С тех пор и не расстаемся, хотя Вы об этом не знаете.

А дело к Вам такое. Как-то мне посчастливилось подержать в руках книгу моего земляка Виктора Григорьевича Менчени (он уже давно не с нами), изданную самим автором очень маленьким тиражом.

Из всех стихотворений одно меня сильно тронуло. Называется оно «Моя земля». Я полагаю, что, если Вы согласитесь напечатать его в «Народной Воле», оно не оставит равнодушным любого белоруса. На мой взгляд, это «Марсельеза» для нашего народа. Может быть, я неисправимый патриот, но при истинной народной власти, при определенной правке и *перакладзе на родную мову* стихотворение может претендовать на то, чтобы стать гимном – в противовес абстрактному существующему.

Мы с Вами будем дружить и дальше, даже если моя просьба не заслужит внимания редакции.

А.Д.ГРИНКЕВИЧ, житель г.Осиповичи.

Виктор МЕНЧЕНЯ

Моя земля

Оставил слез я здесь немало
И потом пашню поливал,
Голодным волком выл,
бывало,
И зиму босиком встречал.
Но никогда в душе обиду
На эту землю не таил.
Она, как мать, меня любила,
Давала мне немало сил.
Но главному земля учила –
Жить, добиваться самому,
На труд все отдавая силы,
Идти вперед, брать высоту.
Когда чего-то добивался,
Летел, как птица, я сюда.
Порадовать ее старался,
Ее поддержку получал.
Как знамя, землю я целую.
Как к матери,
склоняюсь к ней.
Мне не найти нигде такую,
Чтобы была ее милей.

ЧИТАТЕЛЬ РАЗМЫШЛЯЕТ

Еще жива моя деревня…

Как-то услышал по телевизору: мол, земле все равно, кто ее будет обрабатывать. Можно и горожан привозить-отвозить, лишь бы производственный процесс шел исправно. Что и говорить – урбанизация не сбавляет темпы во всем мире, сёл и деревенского люду становится все меньше.

Конечно, есть страны, где роль сельского уклада, самой деревни не так и велика. Чего не скажешь о Беларуси. Наше преимущество как раз в том и состоит, что в общей национальной характеристике очень сильна сельская ментальность. Наверное, кому-то это не кажется выигрышным, и он не склонен лить слезы по умирающей деревне. А на мой взгляд, потеряв деревню, мы потеряем страну. Об этом неоднократно говорил и президент Александр Лукашенко. По его мнению, оптимальным будет, если в Беларуси около 30% населения останется жить в поселках, агрогородках и деревнях.

Но это общий посыл. А что будет с конкретными теперь уже пустующими деревушками? Некоторым из них сотни лет, у них уникальная история, о каждой существуют легенды, предания. Чем не фишки для привлечения иностранных и отечественных туристов? Но разве зазовешь гостей туда, где вот-вот бульдозером снесут последние хаты?

Коллаж Ирины ПУСТОВАЛОВОЙ.

А если не сносить, а постараться, где еще возможно, сохранить старые строения с их неповторимой аутентикой и колоритом, чтобы опустевшая деревня не исчезла навсегда с карты района, области, страны?

Как на практике вдохнуть жизнь в угасающие сёла? Уверен: с помощью агротуристических проектов! Вроде бы наше правительство пообещало поддержать несколько подобных инициатив. Осмелюсь назвать их беспрецедентными. Потому что у нас еще не было случая, чтобы вымершая деревня взяла и ожила. Сделать такой поворот поможет именно отдых по-деревенски. В сельской местности должны появиться туристические комплексы и базы. Необходимо не только возводить агроусадьбы с развлекательными аттракционами. Главное – на землю нужно возвращать хозяина. Тут большая надежда на завезенный капитал, инвестиции в туристический бизнес.

И тут вполне логично смотрится еще одна недавняя инициатива государства – продавать на аукционе за символическую цену пустующие в глубинке здания. Причем не только для налаживания производства, но и под жилье. А жить новоселы будут за счет чего? Выручит личное подсобное хозяйство, свой мини-бизнес, который на вполне законных основаниях пропишется в деревне.

И вот увидите: пробудится инициатива на местах, за дело возьмутся люди, которые не в первом поколении живут в той или иной местности, где земля для них родная, близкая сердцу. А значит, у небольших деревенек увеличатся шансы уцелеть, не исчезнуть с лица земли. Чтобы сельчанин смог с гордостью сказать: «Еще жива моя деревня, еще не сгнил сосновый сруб».

Николай ГЛЕБ, агроном.
Агрогородок Подлесье Ляховичского района.

УРА!

Визовые центры частично начнут работать с 11 мая

Правда, подать документы на визу смогут только отдельные категории граждан.

С 11 мая подать документы смогут работающие в Польше или имеющие разрешение на работу, в том числе сезонного характера, обладатели карты поляка, водители-международники.

Прием документов на карту поляка пока приостановлен.

Отмечается, что лица, которые планируют поездку в Польшу для других целей, будут приняты на следующих этапах возобновления приема заявлений.

БЛАГОДАРНОСТЬ

Премьер Британии назвал сына в честь врачей, которые вылечили его от коронавируса

Премьер Великобритании Борис Джонсон и его невеста Керри Саймондс назвали новорожденного сына Вилфредом Лоури Николасом Джонсоном, причем имя Николас было выбрано в честь двух врачей, спасших жизнь главе британского правительства.

Саймондс рассказала, что два других имени достались ребенку от дедушки премьер-министра Вилфреда и ее дедушки Лоури.

Вилфред Джонсон появился на свет утром 29 апреля, вскоре после выхода премьера, переболевшего COVID-19, на работу.

До появления малыша на свет Саймондс также неделю провела в постели с симптомами болезни.

В ФОКУСЕ

Дарига уходит в тень

*Дочь первого президента Казахстана **Дарига Назарбаева** освобождена от должности спикера Сената – верхней палаты парламента страны.*

Указ о прекращении ее полномочий, в том числе и как законодателя, подписал нынешний президент **Касым-Жомарт Токаев**. О причинах этого решения в указе не говорится.

Дарига Назарбаева в качестве председателя Сената считалась вторым человеком в государстве. Сообщение о ее смещении появилось в нерабочий день, когда в Казахстане отмечаются майские праздники.

Пост спикера Сената Дарига Назарбаева заняла в марте прошлого года, сразу после того, как **Нурсултан Назарбаев**, которому сейчас 79 лет, объявил, что уходит с поста президента. Назарбаев сейчас возглавляет Совет безопасности Казахстана и считается лидером нации. В твиттере Касым-Жомарт Токаев написал, что благодарит Даригу Назарбаеву *«за активную и плодотворную работу на посту спикера Сената»*.

С семьей Назарбаевых в последние месяцы были связаны несколько скандалов. В частности, были арестованы несколько особняков в Лондоне стоимостью более 100 миллионов долларов, которые принадлежат самой Дариге Назарбаевой, ее старшему сыну **Нурали Алиеву** и его жене Аиде. Арест недвижимости был произведен на основании принятого в Великобритании закона «О необоснованном богатстве». По мнению следователей британского Национального агентства по борьбе с преступностью, дома были куплены на преступные доходы бывшего мужа Дариги – **Рахата Алиева**. Доказать это в суде не удалось, но имена Дариги Назарбаевой и Нурали Алиева как владельцев особняков в ходе разбирательства были раскрыты, несмотря на их протесты.

Скандалы, связанные с Даригой, создали вокруг нее негативный информационный фон

Младший сын Назарбаевой Айсултан, который живет в Лондоне, заявил в феврале, что знает *«о колоссальных коррупционных схемах с большим участием России и Газпрома внутри правящего семейного клана Назарбаевых»*, в которых прежде всего замешана его мать. После чего попросил в Великобритании политического убежища. В октябре 2019 года **Айсултан Назарбаев** был приговорен в Великобритании к условному сроку за нападение на полицейских в Лондоне: он укусил полицейского за руку, когда тот пытался задержать его при якобы попытке самоубийства. Айсултан Назарбаев также публично заявлял, что Нурсултан не его дед, а отец. Министр информации **Даурен Абаев** в ответ открыто признал, что у внука елбасы проблемы с наркотиками.

Директор казахстанской консалтинговой неправительственной организации «Группа оценки рисков», соучредитель «Альянса аналитических организаций Казахстана» политолог **Досым Сатпаев** считает, что причина прекращения сенаторских полномочий Дариги Назарбаевой в любом случае связана с нынешним положением Нурсултана Назарбаева.

– Это очень важное событие с точки зрения баланса во внутриполитической элите Казахстана, – сказал он в интервью Радио Свобода. – Позиция спикера Сената – ключевая. В рамках Конституции Казахстана это второй человек после президента. Решение убрать Даригу Назарбаеву вообще из Сената, то есть она сейчас и не спикер Сената, и даже не сенатор, вызвало большой резонанс. Казахстан не похож на другие страны Центральной Азии именно потому, что здесь кулуарная политика доминирует над публичной. Поэтому и происходит такая внутриэлитная возня. Она, естественно, предполагает разные причины принятия решения о смещении Дариги.

Первый вариант: смещение Дариги Назарбаевой могло быть согласовано с Нурсултаном Назарбаевым, который является пожизненным председателем Совета безопасности, имеет статус лидера нации. Если это так, то выходит, что он, возможно, наметил Дариге другую позицию в системе. Может быть, в преддверии парламентских выборов и так далее. Она в начале 2000-х годов уже участвовала в создании политической партии. Либо Назарбаев решил выбрать другого преемника с учетом последних событий вокруг Дариги. Информационные скандалы, скандальные посты ее младшего сына, все эти непонятные судебные процессы по поводу недвижимости в Великобритании, которая принадлежит Дариге Назарбаевой и ее другому сыну, – все это создало нехороший, негативный информационный фон вокруг нее. И Назарбаев решил Даригу отодвинуть.

Второй вариант: Назарбаев начинает терять свою дееспособность как политический игрок. Он человек в возрасте. В этом году, особенно с начала года, было много разговоров и слухов о его здоровье и так далее. Если это связано с проблемами у первого президента, то тогда, по сути, это событие является результатом усиливающейся внутриэлитной борьбы за власть. И в этом плане действующий президент Токаев, возможно, решил сыграть на опережение и нейтрализовать одного из своих главных соперников.

Если Назарбаев до сих пор держит ситуацию под контролем и все это сделано по его согласию, то, скорее всего, возможно, либо он Даригу Назарбаеву хочет видеть в другом качестве, либо он все-таки посчитал, что она не подходит на роль преемника.

Действия в отношении Дариги напрямую связаны с положением первого президента. Его ослабление автоматически снижает ее возможности играть в будущем в серьезную игру, а сохранение им власти позволяет Дариге Назарбаевой рассчитывать на какое-то будущее. Но не слишком долгое. Потому что с уходом Назарбаева перспективы членов семьи довольно туманны. Посмотрите, как это было в Узбекистане и в других странах Центральной Азии.

ПЛОХАЯ НОВОСТЬ

Евросоюз может закрыть границы для Беларуси

*На днях во время онлайн-брифинга заместитель гендиректора департамента Европейской комиссии по европейской политике соседства и переговорам о расширении **Катарина Матернова** заявила, что влияние пандемии коронавируса на Республику Беларусь будет очень большим.*

«Беларусь не предпринимала таких мер для предотвращения распространения нового коронавируса, как, например, Грузия, которая отреагировала очень быстро, – *говорит Матернова*. – Экспоненциальный рост количества случаев коронавируса в Беларуси свидетельствует о том, что влияние на страну будет очень большое».

«Следует отметить, что это не первый раз, когда Еврокомиссия шлет руководству Беларуси тревожные сигналы, вся суть которых сводится к тому, что властям еще вчера следовало принять куда более жесткие ограничения в рамках борьбы с новым коронавирусом, – *пишет newsbel.by*. – МИД Беларуси еще в середине апреля получил от Еврокомиссии предупреждение о том, что ратификация визового соглашения с Евросоюзом не откроет границы Евросоюза для граждан Беларуси, пока в стране продолжается беспрецедентный для региона рост заражения COVID-19. Границы будут закрыты не только для граждан Беларуси, которым откажут в выдаче новых шенгенских виз, но также и для тех, кто попытается въехать в Евросоюз по ранее выданным визам».

ДАТА

Польшча адсвяткавала Дзень Канстытуцыі

3 мая 1791 года Чатырохгадовы сейм зацвердзіў першую ў гісторыі Еўропы Канстытуцыю. Канстытуцыя Рэчы Паспалітай стала другой у свеце пасля амерыканскага асноўнага закона, прынятага ў 1887 годзе.

Пасля Першай сусветнай вайны ў адроджанай польскай дзяржаве 3 мая было дзяржаўным святам, аднак у перыяд 1951–1989 гадоў камуністычная ўлада краіны забараняла адзначаць Свята Канстытуцыі.

3 мая зноў здабыла статус дзяржаўнага свята ў 1990 годзе. Тады падчас першых урачыстасцяў з нагоды Дня Канстытуцыі на Каралеўскай плошчы ў Варшаве прысутнічаў тагачасны прэзідэнт Польшчы, генерал арміі Войцех Ярузельскі.

На фота: «Канстытуцыя 3 мая». Карціна Яна Матэйкі (1838–1893).

НЕСТАНДАРТ

Французские пожарные учат собак вынюхивать коронавирус

Спасатели пытаются выяснить, могут ли животные распознать молекулы самого вируса или обнаружить его по косвенным признакам – изменению запаха тела заболевшего человека.

«Собаки могут распознавать другие болезни, например рак груди или простаты, даже диабет, я думаю, – говорит спасатель **Мар Анто Коста**. – *Хотя пока это не доказано официальной наукой. Мы сейчас пытаемся выяснить, испускают ли молекулы вируса определенный запах»*.

Как сообщает «Евроньюс», если эксперимент даст положительный результат, то собаки смогут выявлять заболевших гораздо быстрее, чем с помощью лабораторной обработки тестов.

«Мы обучаем собак с помощью пластмассовых трубок, куда помещен образец, источающий запах», – говорит **Брис Лева**, спасатель.

Эксперимент проводится одновременно в Париже и на Корсике. Также несколько недель назад об аналогичных исследованиях сообщали из Великобритании. Там особое внимание уделяют безопасности и следят за тем, чтобы собаки могли работать на достаточном расстоянии от людей.

ВЕРСИИ

Спецслужбы обвиняют Китай в уничтожении данных о коронавирусе

*Власти Китая намеренно скрывали и уничтожали данные о вспышке коронавируса COVID-19 в стране, пишет **The Daily Telegraph** со ссылкой на доклад разведывательного союза «Пять глаз» (США, Австралия, Канада, Великобритания и Новая Зеландия).*

В докладе говорится, что китайское правительство скрывало новости о вирусе, заставляя молчать врачей, уничтожая доказательства его наличия в лабораториях и отказываясь предоставлять живые образцы ученым, которые работали над созданием вакцины.

«Несмотря на доказательства передачи вируса от человека к человеку с начала декабря, власти КНР отрицали это вплоть до 20 января», – говорится в докладе, который цитирует **«Коммерсантъ»**.

По данным спецслужб, профессор Ши Чжэнли из Уханьского института вирусологии обнаружила образцы коронавируса в пещере провинции Юньнань. Он был схож с COVID-19. Разведки «Пяти глаз» заявили, что затем ученые занимались синтезом коронавируса, выведенного из организма летучих мышей. Позже якобы выяснилось, что геном коронавируса не совпадает с теми вирусами, которые изучались в лаборатории под руководством Ши Чжэнли.

Ранее телеканал **Fox News** также сообщал, что вирус был создан в лаборатории и передался одному из ее сотрудников от летучей мыши. Последний якобы и стал источником заражения для жителей города, а потом и всего мира.

Президент США Дональд Трамп заявил, что Китай понесет ответственность, если выяснится, что он преднамеренно скрывал данные о коронавирусе. Американский лидер уверен, что распространение коронавируса началось из лаборатории в китайском Ухане.

Представитель Всемирной организации здравоохранения (ВОЗ) рассказал, что китайские власти отклоняют просьбы ВОЗ принять участие в расследовании о происхождении вируса. По данным СМИ, Трамп поручил выяснить, могли ли Китай и ВОЗ скрывать информацию о коронавирусе.

У СОСЕДЕЙ

Чиновникам в Литве увеличили зарплаты

*Советник премьер-министра Литвы **Гедрюс Сурплис** рассказал о надбавках, выделенных чиновникам за дополнительную работу во время карантина.*

«Надбавки в 25 процентов за два месяца – март и апрель, за возросшую нагрузку, за работу в выходные дни и в праздники получили 15 работников парламентской канцелярии, в их числе советники и служащие канцелярии, например, юристы, отдел по организации заседаний, работники отдела ИТ», – сказал Сурплис.

Временно исполняющий обязанности министра экономики и инноваций **Жигимантас Вайчюнас** рассказал, что в Министерстве экономики и инноваций не хватает 1/4 работников: *«Этот вопрос был актуален и до коронавируса. В кризис нагрузка увеличилась еще больше, сотрудники работают интенсивно, не считая часов, выходных, поэтому естественно, что 60 работников из 175 в апреле получили надбавки 10–20 процентов»*, – сказал Вайчюнас и добавил, что сам никаких надбавок не получал.

«Хотел бы подчеркнуть, что сейчас я возглавляю два министерства – экономики и инноваций и энергетики, но работаю за одну зарплату», – цитирует его ru.delfi.lt.

СЛЫШАЛИ?

Румыния начала создание спорной венгерской автономии

Палата депутатов парламента Румынии проголосовала по так называемой «молчаливой процедуре» за закон об автономии Секейского края, где компактно проживает венгерское национальное меньшинство.

Согласно принятому документу, планируется создать автономный регион с правосубъектностью в Румынии. В его состав должны войти жудецы (административно-территориальные единицы) Ковасна и Харгита, а также город Муреш.

У автономии будет президент со сроком полномочий в четыре года. Венгерский язык станет официальным и будет использоваться в государственных учреждениях гражданами, проживающими в этом крае.

Предполагается свободное использование «символики венгерской нации». Автономный статус будет предоставлен региону после утверждения закона и подтверждения его на местном референдуме. Отмена автономии также должна быть утверждена на референдуме.

Проект предусматривает, что на должности в местном и региональном государственном управлении будут назначаться лица, которые относятся к национальным меньшинствам и знают их язык.

Законопроект инициировали депутаты Демократического союза венгров Румынии, которые говорят, что он отражает «историческую идентичность региона» и обеспечит равные возможности для граждан и защиту венгерской идентичности. Они заявляют, что автономия региона не влияет на территориальную целостность и суверенитет румынского государства.

Для утверждения законопроекта его еще должен одобрить Сенат Румынии.

Правительство Румынии выступило против принятия законодательного акта. Там считают, что проект нарушает Конституцию, по которой Румыния является национальным, суверенным и независимым, унитарным и неделимым государством.

Секеи – одна из этнографических групп, составляющих венгерское национальное меньшинство на территории современной Румынии. Секеи добиваются автономии, однако румынские власти отказываются вести диалог об автономии любого региона страны.

Вопрос о правах 1,2 миллиона этнических венгров в Румынии, в том числе около 700 тысяч секеев в восточной Трансильвании, десятилетиями находится в центре политических разногласий между двумя странами.

КАЛЕЙДОСКОП

В Китае восстанавливается туризм

Поток отдыхающих на внутреннем рынке в конце прошлой недели превысил 23 миллиона человек, за сутки они потратили более 1,3 миллиарда долларов. Туристы получили возможность посетить порядка 70% от общего числа достопримечательностей на территории КНР.

Жители Пекина поспешили покинуть город. *«Поток автотранспорта составляет 40–50 машин в минуту, в час пик он вырос в два-три раза»*, – говорит сотрудник дорожной полиции.

По требованию властей население по-прежнему соблюдает повышенные меры предосторожности: необходимо носить защитные маски, сохраняются особые правила, регламентирующие поведение в общественных местах.

Туристические объекты пока имеют право принимать не более 30% от официально заявленного ежедневного максимального количества посетителей.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

Не частная улица

«Наша Ніва» опубликовала сделанные журналистами телеканала «Белсат» кадры, на которых видно: одним памятником в нашей столице стало меньше. Речь идет о скандальной застройке сербскими инвесторами братьями Каричами улицы имени Стефании Станюты, которая вдруг оказалась частной, а потом выяснилось, что на этой улице еще и встал памятник одному из основателей семейного бизнеса – Сретану Каричу.

Для тех, кто не знает: бизнес братьев Каричей начался еще во времена их молодости. Тогда фолк-рок-группа четверки Каричей «Плаве звезде» («Синие звезды») получила монопольное право изготавливать значки с изображением югославского вождя Иосипа Броз Тито. Деньги, полученные в результате продажи двух миллионов этих значков, стали основой семейного бизнеса. Затем Каричи сумели сохранить хорошие отношения со Слободаном Милошевичем, что тоже способствовало наращиванию капиталов. И уже потом началась их экспансия в Россию и Беларусь.

Деньги в принципе не пахнут, тем более что таких крупных инвесторов в строительную отрасль нужно еще поискать. Вопрос в другом: в цивилизованном обществе даже большим деньгам не все позволено. Еще в памяти у всех нас ограничительные меры, которые вводились по отношению к таким крупным бизнесам, как фирмы Билла Гейтса, Марка Цукерберга или Стива Джобса. В сравнении с этими «акулами» Каричи несколько помельче будут.

Поэтому если вопрос, почему бы столь же тепличные условия, какие были созданы Каричам, не создать в Беларуси собственным бизнесменам-строителям, можно считать риторическим (ну, захотелось так кому-то во власти, и породу щенка этого «кого-то» мы все знаем), то вопрос появления частного памятника на территории белорусской столицы далеко не праздный. В Минске отсутствуют памятники гораздо более значимым для страны людям, нежели покойный сербский бизнесмен, чьи родственники продолжают зарабатывать деньги на нашей земле благодаря своим, мягко говоря, связям.

Судя по всему, власть поняла всю скандальность сложившейся ситуации в тот момент, когда в независимой прессе появились заголовки, сопоставляющие Сретана Карича, например, с Василем Быковым. Когда заговорили об улице имени великой актрисы, куда, оказывается, без разрешения ее (улицы) владельцев не могут попасть внук и правнучка этой актрисы – кстати, тоже далеко не последние люди в стране. Официально устроить разгромные разборки было бы стыдно – перед «нашими славянскими братьями». Поэтому все было сделано тихо.

Осталось понять, почему было сделано вообще и почему именно сейчас.

Вообще – по моему мнению, связано с тем, что кто-то во власти явно превысил свои полномочия, санкционировав либо просто закрыв глаза на установку несчастного памятника Каричу. Бизнес в нашей стране, по мнению власти, должен знать свое место, и установка памятников без высочайшего разрешения в условия, связанные с этим «своим местом», никак не входит. Существует определенная процедура: выбор места, объявление конкурса, утверждение проекта, наконец, открытие монумента. Это же не кладбище, а монумент подобного рода – никак не надгробие, при установке которого можно обойтись без строгого соблюдения обозначенных процедур.

А вот почему именно сейчас – загадка. Волна возмущения ведь успела слегка утихнуть. Появились новые, гораздо более животрепещущие темы. Ну стоял бы себе этот памятник в закутке города – благо «экскурсии» на улицу имени Стефании Станюты уже прекратились. Но предположение высказать можно.

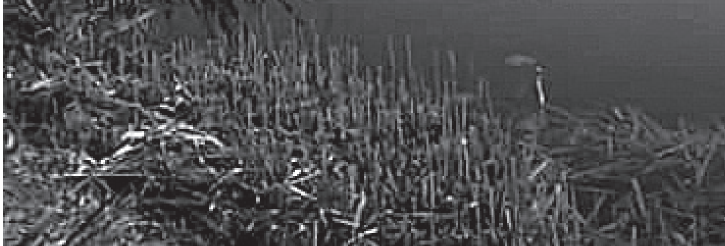
Сегодня у официальной Беларуси – роман с Западом. Макеевско-кочановская оттепель во внешней политике обретает все более конкретные очертания, так что в воздухе пахнет уже не только возобновлением двусторонних отношений с США на уровне чрезвычайных и полномочных послов, но и, возможно, все-таки некоторыми финансовыми вливаниями в белорусскую «канистру». И тема всеобъемлющего «славянского братства» перестала эксплуатироваться в прежней мере – на фоне охлаждения отношений с Кремлем.

В этом новом контексте оставлять на территории белорусской столицы памятник человеку, считавшемуся одним из «кошельков» умершего в гаагской тюрьме Слободана Милошевича, както… не слишком хорошо. Тем более что памятник – частный. Поставили без формальных процедур, убрали без формальных процедур. Все тихо, мирно – и правильно. Это вам не частная лавоч… Простите: не частная улочка.

АСАБІСТАЕ

Мая Вызна,
або Гісторыя з сямейнага альбома

Мястэчка Вызна набыло вядомасць у 1990-я, калі гісторыкі сталі пісаць пра яго ролю ў Слуцкім збройным чыне. Першая згадка пра мястэчка ў судовых справах XVI стагоддзя, пажар у Мікалаеўскай праваслаўнай царкве і каталіцкім кляштары ў адным з прадмесцяў, перайменаванне таго прадмесця пры бальшавіках у Акцябр, а самога мястэчка – у Чырвоную Слабаду, рэпрэсіі супраць местачкоўцаў пасля Рыжскай дамовы, дзейнасць партызанскіх атрадаў у лясах паміж Вызнай і Старобінам… Усё гэта ёсць у шматлікіх крыніцах, але мноства таямніц і легенд, звязаных з гісторыяй мястэчка, дагэтуль нідзе не агучаны. Між тым у нашай сям'і гэтыя паданні перадаваліся з пакалення ў пакаленне.

Мая маці паходзіла з карэнных вызненцаў – Бурмакаў, свой радавод я ведаю да пятага калена. Продкі мае жылі ў Вызне ці не ад самага яе заснавання яшчэ за часамі князёў Алелькавічаў.

Гадуючыся на асфальце сярод тыповых «панэлек» Салігорска, я ўсё жыццё адчувала: першы ўздых, першыя словы і першыя мае крокі звязаны з мястэчкам на беразе Вызенкі.

І галоўнае – Вызна ніколі не была для мяне Чырвонай Слабадой. У нас яе так называлі толькі на вакзале, набываючы квіток на прыгарадны аўтобус.

Адкуль «Вызна»?

Назва мястэчка паходзіць ад слова «вызнаваць». Менавіта гэтым і займаліся жыхары Вызны. Мая прабабуля Домна Лявонцеўна Бурмака чула ад сваёй бабулі, што даўней тут стаялі высачэзныя вартавыя вышкі. З іх далёка праглядаліся ўсе шляхі на подступах да паселішча. Вартаваць родную зямлю і даваць адпор ворагам лічылася гонарам.

Гісторыя Вызны – гэта гісторыя ўскраіны: спачатку Тураўскага, Слуцкага і Навагрудскага княстваў, пазней – СССР і Польшчы. Ды і сёння Салігоршчына тут мяжуе з Капыльшчынай, Мінская вобласць – з Брэсцкай, а непадалёк пачынаецца класічнае Палессе.

Гісторыя памежжа вытлумачвае, чаму на Случчыне спрадвеку існаваў значны па колькасці асяродак выбранецкай шляхты. Гэта ваяўнічае саслоўе без работы тут яўна не сумавала.

Дарога ў сталіцу ВКЛ

Галоўным горадам на ўсю вялікую ваколіцу лічыўся Навагрудак. Хіба там (ці яшчэ ў Міры) апошнія гадоў 150 вызненцы вучыліся ў семінарыях і гімназіях, гандляваліся на кірмашах, красаваліся ў новых андараках ці рабілі фота ў прыгожых суконках з пацеркамі.

Зірнуўшы на карту, можна заўважыць, што ад Вызны вядзе дарога на Гулевічы, да скрыжавання, ад якога разбягаюцца шляхі на Слуцк і Нясвіж, Цімкавічы і Мір. Едучы на Мір, вызненцы і траплялі ў першую сталіцу Вялікага Княства. Ездзілі па гэтай дарозе і князі Радзівілы – гаспадары не толькі Мірскага і Нясвіжскага замкаў, але і Вызны. Дарэчы, і ў нашым мястэчку нібыта існаваў невялікі замак, але быў паглынуты пагудастым лесам.

Трэцяя яўрэйская сталіца?

Вызну ў народзе называлі трэцяй яўрэйскай сталіцай – следам за Слуцкам і Бабруйскам. Нездарма гэтыя гарады ў розныя часы былі адміністрацыйна звязаны з мястэчкам: старыя жыхары памяталі і Слуцкі павет у Расійскай імперыі, і Бабруйскую вобласць у СССР.

Паводле слоў маёй бабулі Марыі Самахвалавай, яўрэяў у Вызне жыло вельмі шмат. Большасць з іх займаліся дробным гандлем і рознымі рамёствамі. Вылучаліся, бадай, толькі ўладальнік вадзянога млына ды гаспадар бровара. Імя апошняга – Ёселя – дайшло да нашых дзён, дзякуючы аднаму выпадку.

Неяк на бровары здарылася аварыя, і сотні літраў хмельнай прадукцыі выліліся ў рэчку Вызенку. Пакуль рабочыя рамантавалі абсталяванне, вызненцы паспелі добра наталіць смагу і начэрпаць пра запас. З таго часу ў Ёселевым бровары ніколі нічога не ламалася.

Ёселева яма

У лесе непадалёк ад Вызны знаходзіцца мясціна, якую ў народзе здаўна завуць Ёселевай ямай. На жаль, пакуль не ўдалося выявіць, чаму яе так назвалі. Магчыма, уладальнік бровара, уцякаючы ад бальшавікоў, хаваў там сваё дабро. А магчыма, гэта знак Халакосту: у гады Вялікай Айчыннай вайны мясцовых яўрэяў расстрэльвалі проста ў мястэчку. На месцы гібелі стаіць мемарыяльны знак з шыльдай, але на ёй – агульная фраза пра «савецкіх грамадзян».

Попел часу

Мае землякі, якія цікавяцца сваімі радаводамі, спатыкаюцца, калі адна з галінак прыводзіць да былой Вызнянскай воласці. Тут разам з царквой у 1877 годзе полымя знішчыла цэлы архіў дакументаў, у тым ліку і пра мой род.

Але я дакладна ведаю, што тры сястры Бурмакі – Зося, Вера і Марыя – спявалі ў царкоўным хоры. Найверагодней у Мікалаеўскай царкве, здымак якой быў зроблены ў 1925 годзе вядомым этнографам Аляксандрам Сержпутоўскім. Старыя вызненцы ўспаміналі, што адна з праваслаўных цэркваў пасля пажару так і не адрадзілася, а другую пасля паразы Слуцкага збройнага чыну разабралі на бярвенне бальшавікі. Як бы там ні было, а сучасны храм Святога Георгія Каніскага быў збудаваны ў парку нападалёк ад ранейшай царквы.

Лёс прывёў бабуліну сястру Веру Міхалковіч працаваць у бібліятэку. Гэты храм ведаў месцiцца акурат побач з храмам веры. Супрацоўнікі бібліятэкі змяшчаюць на яе старонцы у сацсетках розныя гістарычныя матэрыялы (праўда, там ні слова пра слуцкіх паўстанцаў і сталінскі тэрор). У тых публікацыях я знаходжу прозвішчы сваякоў, якія настаўнічалі, узначальвалі калгасы, лячылі людзей у шпіталі на Клінічнай вуліцы, стваралі партызанскія атрады і рэдагавалі падпольную газету пад акупацыяй.

Скачкі ў даўжыню на касцях

Школьны ўрок фізкультуры ў 5-м класе Чырвонаслабадской школы. Скачкі ў даўжыню. Чарга разганяцца і скакаць у мяккі пясочак даходзіць да адной з дзяўчынак, Раі. Яна бярэ разбег, але перад ямай раптоўна спыняецца: «Хочаце – стаўце мне «двойку», але я не буду скакаць на магіле свайго дзеда!»

Да гонару настаўніка, ніводнага разу «двойку» яна не атрымала. Усе педагогі былі мясцовымі і ведалі: дзяўчынка кажа чыстую праўду.

Месца пахавання Рыгора Бурмакі мая мама Раіса ведала змалку ад бабулі, Марыі Рыгораўны. Вызненскія могілкі ў старыя часы былі вялізныя, і частку іх пры савецкай уладзе знеслі падчас разбудовы мястэчка. І магіла прадзеда Рыгора сапраўды знаходзілася на цяперашнім школьным стадыёне.

Бываючы ў Вызне, я праходжу паўз школу, дзе вучылася мама, гляджу на дагледжаныя магілы невядомых салдат на школьным двары. Вакол цвітуць кветкі, і мне прыгадваюцца бабуліны словы: «Спіце спакойна, салдацікі, прывітанне дзядам перадавайце».

Я не ведаю, як ушанаваць памяць прадзеда на Радаўніцу, куды ўскласці кветкі на стадыёне. Апошнія два пакаленні вызненцаў ужо нічога не ведаюць пра старыя могілкі...

Таццяна ЖДАНОВІЧ.
г.Салігорск.

РЭГІЁН

За партай – анлайн

У Гродне з 4 мая пачаліся анлайн-заняткі па школьнай праграме для ўсіх жадаючых вучняў 4-х класаў. Іх арганізавала за свой кошт ***Наталля Кавальская****, кіраўнік Гродзенскай дзіцячай бізнес-школы «KOVALSKI».*

У сваім Instagram спадарыня Кавальская напісала, што не ўпэўнена ў здольнасці існуючай у краіне сістэмы адукацыі наладзіць дыстанцыйнае навучанне. А яна хоча, каб яе сын *«вучыўся і захаваў цікавасць да ведаў»*.

Наталля са шкадаваннем канстатуе: у новых непрадказальных умовах школа зняла з сябе адказнасць. У выпадку, калі бацькі не пускаюць сваіх дзяцей у школу, яны павінны падпісаць заяву аб тым, што бяруць на сябе абавязак забяспечыць навучанне дзіцяці.

«Мы гатовы падзяліць з вамі гэтую адказнасць і дапамагчы чым можам. Але пакуль мы гэта можам толькі для дзетак 4-х класаў», – паведаміла Кавальская.

Спадарыня Наталля, ведаючы, што сямейная адукацыя – працэс даволі складаны і патрабуе адмысловых ведаў і ўменняў, прыняла рашэнне на базе сваёй бізнес-школы арганізаваць анлайн-навучанне для школьнікаў 4-х класаў па зацверджанай дзяржавай праграме.

Навучанне бясплатнае і даступнае для ўсіх. Заняткі праводзіць прафесійны педагог – настаўніца пачатковых класаў адной з гродзенскіх гімназій.

Міхал КАРНЕВІЧ.

С МОЛОТКА!

Гродненский дворец Четвертинских продают за 270 тысяч долларов

Дворцовый комплекс XVIII века продают с 2016 года. За это время он подешевел с 2 миллионов до 270 тысяч долларов. Очередная попытка реализовать историческое здание по улице Ожешко будет предпринята 25 мая.

По информации Госкомитета по имуществу, новому собственнику достанется историческое трехэтажное здание площадью 1955 «квадратов». Помимо самого дворца победитель торгов получит семь прилегающих к нему построек, а также право аренды земельного участка площадью порядка 90 соток на 50 лет.

В позапрошлом году самым вероятным покупателем считали китайскую компанию, которая намеревалась открыть гостиницу и ресторан. Помимо этого, в разное время сообщалось, что во дворце будет работать загс, школа талантов, экологический музей.

Здание по улице Ожешко в Гродно было построено в 1786 году для медицинской академии. В 1795 году король Речи Посполитой Станислав Август Понятовский подарил постройку князьям Святополк-Четвертинским. При них дворец был перестроен: здесь появились флигели, декоративные балконы и дополнительный этаж. После окончания Второй мировой войны и до 2014 года в дворцовом комплексе размещалась военная комендатура.

АСОБА

Рэкорды Уладзіміра Ліпскага

*Хоць на беларускую Дошку гонару, хоць у міжнародную Кнігу рэкордаў Гінеса можна занесці 41 год рэдактарства ў «Вясёлцы» **Уладзіміра ЛІПСКАГА**. Дадаўшы, што і ў свае 80 ён працягвае заставацца сучасным і крэатыўным кіраўніком выдання, якое з захапленнем чытаюць беларускія дзеці. Напярэдадні юбілею я з прыемнасцю наведаўся ў рэдакцыю часопіса, які выпісваў у далёкія школьныя гады.*

– Уладзімір Сцяпанавіч, на вялікі жаль, за апошнія два з паловай дзесяцігоддзі зніклі многія перыядычныя выданні, што выходзілі на беларускай мове: «Спадчына», «Чырвоная змена», «Беларуская мінуўшчына», «Першацвет», «Раніца»… Як вам удалося ўтрымаць «Вясёлку»?

– Я стараюся падбіраць у рэдакцыю маладых творчых людзей, якія прыходзяць не грошы зарабляць, а служыць дзецям. Наша рэдакцыя – як адна сям'я. Клопатаў, вядома ж, хапае. Асабліва ў снежні, калі плануюцца рубрыкі на цэлы будучы год, галава аж пухне!

– У вас не кабінет, а сапраўдны музей. Чаго тут толькі не пабачыш – і традыцыйныя лялькі ў нацыянальных строях, і калаўроткі, і старыя прасы… Каму вы ўсё гэта паказваеце?

– Нашым чытачам – дзецям. Іх тут за год бывае да 5000. І кожны сыходзіць з «Вясёлкай» у руках. Прынясе ў сям'ю, пакажа бацькам, глядзіш – маем яшчэ аднаго падпісчыка. На сённяшні дзень Белпошта прапануе 136 выданняў для дзяцей. 136! Сярод іх толькі «Вясёлка» і «Буся» – на беларускай мове.

– А «Буся» – гэта таксама ваш часопіс?

– Наш. «Буську» мы выпускаем ужо гадоў пяць, ён разлічаны на дашкольнікаў. У нас усяго два дзіцячыя выданні на роднай мове. Вось каго трэба падтрымліваць і прапагандаваць! Я за мінулы год разоў 150 выступаў у школах і дзіцячых садках. Аб'ехаў усю Беларусь. Ну і, вядома ж, шукаем цікавых аўтараў. Мой даўні прынцып: глядзі не ў твар, а ў твор. У нас вядзе рубрыку сам Анатоль Клышка – аўтар «Буквара», Раіса Баравікова піша займальныя гісторыі пра свайго маленькага ўнука… І нам удаецца трымаць наклад – амаль 6000 асобнікаў.

– «Вясёлка» – датацыйнае выданне?

– Даўным-даўно не! Праўда, Міністэрства інфармацыі пакідае нас у спісе выданняў, якія падтрымліваюцца з дзяржбюджэту. Для падстрахоўкі – ці мала што можа здарыцца.

– Дык як вам удаецца выжываць? Мецэнатаў знаходзіце?

– Нас выручае толькі падпіска. Дзе ў наш час знойдзеш тых мецэнатаў? Скажам, мы рассылаем 50 лістоў з просьбай дапамагчы. А адгукнуцца толькі адзін-два адрасаты.

– А вы ніколі не шкадавалі, што абралі такую клопатную прафесію? Калі не памыляюся, вы ж харчавік паводле першай адукацыі. Былі б цяпер шэф-кухарам якога-небудзь шыкоўнага рэстарана…

– У вучылішча харчавікоў я трапіў выпадкова. Са школы я бачыў сябе толькі журналістам, пісаў у Васілевіцкую раёнку (Васілевічы тады былі раённым цэнтрам) пра сваіх аднавяскоўцаў – хто колькі накасіў, хто колькі ўзараў. Землякі мае працавітыя, сціплыя, добрыя, мурзатыя – няма калі памыцца… Вось я і вырашыў іх уславіць. І ўслаўляў як мог. А пасля школы паехаў паступаць у БДУ на журфак і сустрэў земляка, які вучыўся ў тэхнікуме харчовай прамысловасці. Ён мяне туды і перавабіў. Выбраўшы аддзяленне цукрыстых рэчываў, я думаў: навучуся, як цукеркі рабіць, хоць наемся! Працаваў на цукровым заводзе ў Гарадзеі, пабыў брыгадзірам, інжынерам. А пасля мяне выбралі старшынёй прафсаюзнага камітэта. 1000 членаў прафсаюза! Дырэктар, парткам і я – усё кіраўніцтва. А мне тады быў усяго 21 год. Абараняў інтарэсы рабочых, але і пісаць не пераставаў – меў нават пасведчанне пазаштатнага карэспандэнта газеты «Знамя юности». Помню, за нейкі артыкул мне далі ганарар большы, чым стыпендыя! І я зразумеў, што пісаннем таксама можна на жыццё зарабляць

– У нашых продкаў было няпісанае правіла – ведаць свой радавод да пятага калена. У вас, здаецца, ёсць цэлая кніга на гэту тэму. Самі вы да якога калена дакапаліся?

– Да 17-га! У кнізе «Я: праўдзівы аповед пра твой і мой радавод» я апісаў 12 гербаў Ліпскіх. Сярод іх знайшоў свой – срэбныя граблі стаяць на зялёнай мураве, а наверсе – карона. Я многіх Ліпскіх пазнаёміў, натхніў на пошук радаводаў. Неяк у адной палескай вёсцы гутару з двума Ліпскімі. Яны кажуць: мы паміж сабой чужыя (а жывуць на адной вуліцы). Я паказваю ім радаводнае дрэва Ліпскіх, там іхнія продкі ў сёмым калене сходзяцца. Хлопцы, кажу, ідзіце ў магазін – трэба ж адзначыць ваша сваяцтва!

– Адну са сваіх кніг вы нават прапаноўвалі вывучаць у… расійскіх школах. Што з гэтага атрымалася?

– Сваю кнігу «Мая Беларусь» я сапраўды пасылаў у Міністэрства адукацыі Расіі. Напісаўшы ў лісце, што мы ў школах вывучаем гісторыю Расіі, што расійская мова з'яўляецца ў нас дзяржаўнаю. Прапанаваў хоць на адным уроку раз на тыдзень у расійскіх школах вывучаць Беларусь – нашу гісторыю, культуру. Прыйшоў казённы адказ-адпіска: немэтазгодна, у нас свая праграма. Вось такі фінал нашага сяброўства-суседства...

– А нашаму Міністэрству адукацыі вы «Маю Беларусь» не прапаноўвалі вывучаць?

– Па ёй тэатр «Зніч» паставіў спектакль, і ён быў паказаны ў многіх школах. Пасыл гэтай кнігі адзін: палюбіце Беларусь! Зрабіце што-небудзь карыснае для яе! Кніга атрымалася прыгожая дзякуючы мастаку Віталю Дударэнку, якога я вельмі паважаю. Дарэчы, ён нядаўна патэлефанаваў і кажа: «У замежжы зацікавіліся нашай кнігай – і афармленнем, і тэкстам». Мне здаецца, «Мая Беларусь» магла б стаць адной з культурных візітовак нашай краіны. Магчыма, кніга будзе перакладацца.

– Як перакладзена на рускую мову ваша дакументальная аповесць пра Ігара Лучанка «Басанож па зорках». Дарэчы, нядаўна мне трапіўся на вочы гэткі абразок Уладзіміра Содаля: «Лучанок пісаў песні пра Купалу, пра Беларусь, а сам па-беларуску амаль не размаўляў. Неяк мы спаткаліся з ім каля Паштамта, я звярнуўся да яго на роднай мове, і ён мяне абазваў бэнэфаўцам. Мяне гэта да глыбіні душы параніла». Вы сябравалі з абодвума. Можаце неяк патлумачыць такія паводзіны Ігара Міхайлавіча?

– Ігар – дабрэйшай душы чалавек. Але яго ў свой час тут моцна пакрыўдзілі. Пасля дэпутацтва ў Маскве ён хацеў выбрацца дэпутатам у Вярхоўны Савет Беларусі па сваіх Пухавічах. Але раённыя чыноўнікі знакамітаму земляку нават выступіць не далі ў Доме культуры. А Лучанок яго, па сутнасці, пабудаваў! Крыўдна, было, вядома ж. Ён мне пра тое здарэнне расказваў.

– Дык Лучанок з-за пухавіцкіх чыноўнікаў пакрыўдзіўся на ўсіх, хто гаварыў па-беларуску?

– Тая крыўда з яго часам выскоквала ў непатрэбны бок, мог і БНФ папракнуць.

– А быў час, калі Лучанок на вершы Зянона Пазьняка песні пісаў.

– Думаю, што ў глыбіні душы Ігар быў сапраўдным патрыётам Беларусі. Характар, праўда, меў складаны. І пісаць пра яго мне было няпроста. Многае так і засталося па-за кнігай.

– Лучанок нешта не дапусціў у друк?

– Не ён, а жонка... Аднойчы Ігар тэлефануе: «Паехалі ў Цюмень! Там жыве маё першае каханне, я ўжо квіткі купіў». І мы рванулі ў Цюмень – Ваня Краснадубскі, Лучанок і я. Дома сказалі, што едзем у Маскву па справах. Прыехалі – нас тэлебачанне сустракае, губернатар на канцэрце чакае. Падзея – Лучанок прыехаў! Я пра гэта ўсё напісаў, а рэдактура выкрасліла…

– Ліпскі – гэта яшчэ і Аўцюкоўскі фестываль гумару. Мне пашчасціла ў далёкім 1995-м пабываць на першым фестывалі. А колькі іх увогуле з таго часу адбылося?

– Летась адбыўся 9-ы. У Аўцюках з'явіўся цэлы маёнтак Каласка і Калінкі, кавярня «Ганарысты парсюк». Мне хочацца стварыць там музей гумару, цяпер вяду на гэты конт перамовы з раёнам і вобласцю. Бо сёлета 25-годдзе фестывалю. Выйшлі сем зборнікаў аўцюкоўскага гумару. Мы, палеская вёска, уступілі ў спаборніцтва з вядомымі сталіцамі смеху – з Габравам, з Палтавай, з Адэсай. Аўцюкі – гэта ўжо брэнд Беларусі. Наш народ ніколі носа не апускае. Вось паслухай: «Манька, ці чула: твайго чалавека на фестывалі ў Аўцюках каранавірусам узнагародзілі!» – «Ай! Пацехі мала! Мой дурань усё роўна дадому не данясе – або згубіць, або прап'е!»

– Вы для аўцюкоўцаў фестываль прыдумалі, а яны вам чым аддзячылі?

– Помнікам (*смяецца*). Выразалі з дрэва Ліпскага і паставілі. І кажуць: пакуль што з дрэва, пасля, як заслужыш, то і бронзы не пашкадуем.

– Вы маеце ордэн Францішка Скарыны пад нумарам 109. Значна меншыя парадкавыя нумары ў расійскіх эстрадных спевакоў Кіркорава, Баскава, Бабкінай… Вы камфортна пачуваецеся ў такой кампаніі?

– Ну як камфортна… Каб Скарына даведаўся, каго ягоным ордэнам узнагароджваюць, то, відаць, засмуціўся б. Што той жа Кіркораў зрабіў для беларускай нацыянальнай культуры? Ну прыязджаў, ну выступіў, зарабіў грошай і з'ехаў... З другога боку, нешта я не прыпомню, каб беларусаў у Маскве вышэйшымі ордэнамі адзначалі. А для мяне, выхадца з маленькай вёсачкі Шоўкавічы, мецьтакую ўзнагароду – вялікі гонар.

– Вы пра свае Шоўкавічы (цяпер – Рэчыцкі раён) склалі столькі панегірыкаў! Чым незвычайная ваша родная вёска?

– Найперш людзьмі. Пра кожнага можна апавяданне пісаць. Вось, напрыклад, дзед Леўка. Мы, хлопцы, сядзім на лаўцы, а ён падышоў, шапку зняў і павітаўся. Мы тады смяяліся з яго, а цяпер я разумею: дзед нам даў урок ветлівасці. У Шоўкавічах ёсць шматпавярховая буслянка – на ніжніх паверхах вераб'і вядуцца. Праз вёску цячэ ручаёк, упадае ў рэчку Ольсу, яна – у Бярозу, Бяроза – у Дняпро, а Дняпро – у Чорнае мора. Атрымліваецца, мае Шоўкавічы звязаны з Чорным морам!

– А колькі жыхароў засталося ў вёсцы?

– Мала, усяго некалькі хат. І вось што мы вырашылі зрабіць. Мой сусед Колька Трацэўскі прыцягнуў вялікі валун, я заказаў пліту гранітную з надпісам: «Вёска Шоўкавічы. Тут жылі Бабічы, Сыцькі, Трацэўскія, Ліпскія, Чэчаты, Мажэйкі, Вераб'і, Жарыны…» А ніжэй прыпіска: «6 мая 1940 г. тут нарадзіўся Уладзімір Ліпскі». Усталюем, зробім альтанку. Будзе такі сціплы мемарыял у памяць вёскі.

– Ну не такі ўжо сціплы – з прыжыццёвай мемарыяльнай шыльдай.

– Па-першае, я ўзгадніў з Колькам, ён даў дазвол (*смяецца*). Па-другое, я ж дзве кніжкі пра шоўкаўцаў напісаў. Мы, беларусы, залішне сціплыя, самаеды трошкі. Ледзь хто вытыркнецца – асадзі назад! Так таксама нельга. Вось у нас многія бібліятэкі маюць толькі нумары. Скажам, была ў Мінску бібліятэка №6, і я дамогся, каб ёй надалі імя выдатнага дзіцячага пісьменніка Васіля Віткі. Трэба ўсім нам варушыцца. Ёсць Міністэрства культуры, ёсць цэлыя два саюзы пісьменнікаў, яны павінны выступаць з ініцыятывамі.

– Ходзяць чуткі, што была ініцыятыва надаць вам званне народнага пісьменніка. Можаце пракаментаваць?

– Такая ініцыятыва сапраўды была. Пад ёй падпісаліся многія мае землякі, кіраўнікі раёнаў – Рэчыцкага і Калінкавіцкага. Але Саюз пісьменнікаў Беларусі не падтрымаў.

– А вы не супраць былі б?

– Я трохі баюся, быць народным вельмі адказна. З другога боку, мастакі званні народных атрымліваюць, артысты і кампазітары атрымліваюць, а чым пісьменнікі горшыя? А сёння ў Беларусі няма ніводнага жывога народнага пісьменніка.

– 6 мая вы ў працоўным кабінеце сустрэнеце сваё 80-годдзе. Да вас ніхто на рэдактарскай пасадзе ў такім узросце не заставаўся. На заслужаны адпачынак не збіраецеся?

– Прызнацца, я не ўяўляю сваё жыццё без актыўнай працы. Хоць вуды ўжо падрыхтаваў, ведаю, дзе водзяцца ладныя карасі. І ўсё ж хацеў бы трымаць часопіс да апошняга, ёсць шмат цікавых задум. Свайго дзяцінства не было – вайна ўкрала. Таму ўсё жыццё аддаю дзецям – 41 год у «Вясёлцы», 30 з гакам гадоў у Беларускім дзіцячым фондзе. Жонка, Ніна Іосіфаўна, не раз гаварыла: «Пасядзеў бы ты ўжо дома са мною». А мне пакуль не сядзіцца.

– А як вы падтрымліваеце непадуладную часу фізічную форму?

– Да эпідэміі праз дзень хадзіў у басейн. Праплывеш 1500 метраў – і выходзіш бадзёрым чалавекам. Да таго ж я даўно не палю, не злоўжываю алкаголем. Часцей другім наліваю, тосты люблю гаварыць.

– Нават знакамітай аўцюкоўскай самагонкі на свой юбілей не вып'еце?

– Давядзецца прыгубіць, а то землякі пакрыўдзяцца. Гэта ж я для той самагонкі назву прыдумаў – «Рагатуха». У Аўцюках хочуць яе афіцыйна выраблять, каб частаваць гасцей. А да кожнай пляшкі прымацуем кніжачку маленькую з аўцюкоўскімі жартамі. Наш народны гумар – нешта неверагоднае. Вось нядаўна пачуў: «Наша Манька раней была дзеўка на ўсё сяло, а цяпер – на ўсю печ!» У адной фразе – цэлы вобраз! Вось такія нашы аўцюкоўцы!

Міхась СКОБЛА.

Уладзімір ЛІПСКІ

Мая Беларусь

(Урывак з кнігі)

На фрэсках маёй Беларусі ўвекавечаны полацкая Сафійка, ікона Божай Маці Жыровіцкай, званы мінскіх храмаў, берасцяная запіска з Бярэсця, велічныя гмахі Нясвіжскага замка, няскораная Белая вежа ў Камянцы...

Усё гэта – наша гісторыя. Яе старонкі высвечваюць стагоддзі, у якіх мы жылі беларусамі, аддванымі свайму роднаму куту, які падараваў нам Бог.

Наша гісторыя сведчыць: мы – людзі мірныя, чужой зямлі не прагнем, але да нас з мячом лепей не хадзіць...

Мы ўжо спазналі залежнасць. Цяпер ідзём да сваёй незалежнасці. Мальба адна: дайсці, не стаміцца, зберагчы Беларусь.

Ведай, родная Беларусь, маё сэрца – храм для цябе. У ім, маленькім, твая ікона: Багародзіца трымае Ісуса, Сына Адзінароднага. Гэтак ты, мая Беларусь, люляеш сваіх нашчадкаў. Даеш ім моц і веру, любоў і каханне.

А я абагаўляю гэтую пяшчоту і кожным ударам сэрца, як царкоўным звонам, абвяшчаю: «Малюся за цябе, Радзіма, хачу, каб упэўнена, годна сядзела на сусветным покуце, каб цябе паважалі і цанілі, каб табой ганарыўся кожны, хто дыхае тваім паветрам.

Беларусь! Ты – мой храм Выратавальніка. А я – твой храм Верніка.

Божа Нябесны! Не разлучы гэтыя храмы. Хай зніцуюцца яны ў новых пакаленнях!»

Мая Беларусь! Твая біяграфія – у даступнай кнізе, заўсёды разгорнутай для кожнага. Вось яна кляновым лістком ляжыць пасярод Еўропы. Чытай, спазнавай, наталяйся!

Пабывай у нашых паселішчах Любава, Любаны, Любічы, Любішын, Любкі, Любань...

Пасябруй з нашымі сягоднікамі Любамірам, Любаславам, Любамыслам, Любаготам, Любінскім, Любіным...

І ты зразумееш, не зможаш не зразумець, што для нас, беларусаў, слова «любіць» – загалоўнае. Яно вызначае наш лёс, характар, лад жыцця, менталітэт. Яно мацуе нас у веры, надае трывушчасці, гуртуе ў народ.

Нездарма вялікі беларус Кастусь Каліноўскі прыдумаў для паўстанцаў неўміручы, праўдзівы пароль: «Каго любіш?» – «Люблю Беларусь!» – «Так узаемна!»

ОЧЕНЬ ЛИЧНОЕ

Надежда МЕЛЕШКО:

«Радуюсь каждому дню!»

Жена игрока президентской хоккейной команды Дмитрия Мелешко рассказала, что ее муж по-прежнему в больнице. У него, как мы писали пару номеров назад, выявили коронавирус.

«На следующей неделе в пятницу у меня день рождения, и в этот же день химиотерапия, – *рассказала она в соцсетях*. – Сложно представить, как я буду радоваться своему празднику… Ведь в этот день я буду как овощ… Планирую перенести на один день, чтобы хотя бы с детьми сесть за стол, задуть свечку. Но пока даже не понимаю, нужен ли мне этот праздник. Муж по-прежнему в больнице с коронавирусом, с друзьями я не встречаюсь из-за слабого иммунитета, а даже если бы и могла, сил нет, чтобы накрыть стол. Родители далеко в деревне, в Витебской области. Мама рвется ко мне, но я не хочу подвергать ее опасности. Замкнутый круг. Птичка хочет на волю…

Но, несмотря на все это, я радуюсь каждому дню и всему, что меня окружает. Хорошо, что наш карантин после контакта с мужем закончился, и теперь я могу сходить погулять в любимое поле, насладиться лесным воздухом. Дети рядом, и это прекрасно!

Порой благодаря работе я забываю, что болею, только лысая голова и искусственный климакс, от которого то в жар, то в холод, напоминает о болезни.

Прорвемся! Впереди долгая и счастливая жизнь! И много дней рождений!»

ЧАСТНАЯ ЖИЗНЬ

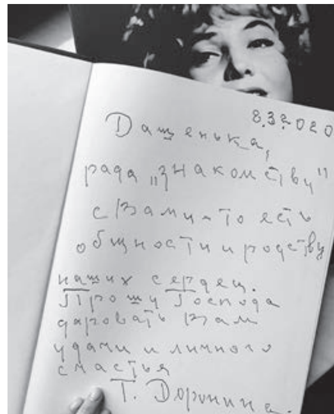
Дарья Шманай познакомилась с Татьяной Дорониной

Актриса подписала помощнице белорусского президента книгу и пожелала ей счастья в личной жизни.

«Я благодарна жизни за то, что она знакомит меня с удивительными людьми! – *написала в соцсетях Дарья Шманай, которая до недавнего времени работала начальником отдела государственного протокола президента*. – На своем 26-м году жизни я познакомилась с народной артисткой СССР Татьяной Васильевной Дорониной! Мне до сих пор поверить в это трудно…

Татьяна Васильевна удивительной души человек, глубокий, очень мудрый, справедливый и, конечно, очень сильный! Эту книгу я получила от нее на 8 Марта, и как же удивительны эти слова! Общность и родство оттого, что ее отец также родился 2 мая! Желаю здоровья Татьяне Васильевне и долгих лет жизни! Дай Бог! Спасибо, жизнь, за каждого человека в моей судьбе…»

Народная Воля http://www.nv-online.info
5 МАЯ 2020 г.

ВІНШУЕМ!

Цеплыня пацалунка

Яна нарадзілася 4 мая пераможнага 1945-га, за пяць дзён да самага радаснага дня ў ХХ стагоддзі. Нарадзілася ў далёкім Яраслаўлі на Волзе, а гадавалася ў зруйнаваным вайной Мінску. Руская па нацыянальнасці, шчыра і шчодра прыняла ў сваю душу і беларускую мову, і беларускую літаратуру. Ёй выпаў лёс стаць жонкай будучага класіка Міхася Стральцова, падзяліць з ім жыццёвыя радасці і нягоды. А ў жыцці паэтаў, як правіла, іх бывае з каптуром...

А ўжо ў ХХІ стагоддзі ёй, Алене Дзмітрыеўне Стральцовай, было наканавана стаць ахоўніцай памяці творцы, чыё прызнанне адбылося ўжо ў наш час. А спасціжэнне будзе працягвацца яшчэ доўга, бо Міхась Стральцоў – з'ява шмат у чым загадкавая і вымагае ўдумлівага асэнсавання.

Стральцоўская літаратурная прэмія, штогадовы Стральцоўскі паэтычны фестываль "Вершы на асфальце", Стральцоўскія кнігі ў прэстыжных серыях "Беларускі кнігазбор" і "Беларуская мемуарная бібліятэка" – да ўсяго гэтага мае дачыненне Алена Дзмітрыеўна, у кожную справу ўкладаючы часцінку сваёй душы.

Паўвека таму ў прысвечаным ёй вершы Міхась Стральцоў напісаў: "*Ізноў цябе заву, / маленькую, малую, / схіляю галаву / і холад воч цалую*". І цеплыня таго пацалунка дайшла да нашых дзён і дойдзе да дзён наступных. Бо гэта пацалунак генія.

На жаль, пандэмія не дала адзначыць юбілей спадарыні Алены ў коле сяброў. Сёлета і пераможныя салюты па ўсім свеце прагучаць прыглушана. Але салюты сардэчных пачуццяў больш прыемныя за артылерыйскія! І яны гучалі – ад сэрца да сэрца. І вы іх заслужылі, Алена Дзмітрыеўна!

Міхась СКОБЛА.

Фота Сяргея Шапрана.

ПРЫЗНАЧЭННЕ

Новыя вышыні Андрэя Скабелкі

У мінулыя выхадныя беларускі хакейны спецыяліст узначаліў яраслаўскі "Лакаматыў". Кантракт разлічаны на тры гады.

Як вядома, Андрэй Скабелка на працягу двух сезонаў узначальваў «Барыс» і зборную Казахстана. Пад яго кіраўніцтвам «Барыс» паказаў лепшыя вынікі ў гісторыі рэгулярных чэмпіянатаў, а таксама двойчы прабіўся ў другі круг плэй-оф Кубка Гагарына. У мінулым годзе Скабелка вывеў зборную Казахстана ў элітны дывізіён чэмпіянату свету.

Раней беларускі трэнер працаваў у «Торпедо», «Сибири» і «Авангарде» і заўсёды высока каціраваўся як спецыяліст.

Пажадаем яму поспехаў і ў новым клубе!

Сяргей ЗАБЛОЦКІ.

КАДРЫ

Рыхтуйце сані вясной!

Учора беларускія біятланісты пачалі ў Раўбічах першы перадсезонны вучэбна-трэніровачны збор.

Не так даўно былі анансаваны змены ў трэнерскім штабе жаночай зборнай Беларусі па біятлоне – зараз яе ўзначалілі **Алег Рыжанкоў** і аўстрыйскі спецыяліст **Райнхард Гесвайнер.** Мужчынскую каманду будуць трэніраваць расійскі спецыяліст **Андрэй Падзін** і беларускі трэнер **Раман Сінічэнка**.

Калі казаць пра аўстрыйца, то гэта даволі вядомы спецыяліст. На працягу васьмі гадоў ён узначальваў зборную Аўстрыі па біятлоне, таксама быў асабістым трэнерам алімпійскіх прызёраў **Даменіка Ландэрцінгера** і **Крыстафа Зума**.

Дарэчы, расіянін **Уладзімір Каралькевіч**, які апошнім часам працаваў з жаночай зборнай Беларусі, стаў старшым трэнерам нацыянальнай каманды Расіі і выклікаў у свой адрас даволі шмат крытыкі.

"*Пры Каралькевічу зборная Беларусі заняла 12-е месца, каманда страціла квоту,* – выказаўся кіраўнік Саюза біятланістаў Расіі **Віктар ДРАЧОЎ**. – *Паўтара года ён там адпрацаваў – і што напрацаваў, мы таксама ведаем. Яго на трэці круг імкнуцца зацягнуць у зборную Расіі, але каму гэта трэба?*

Калі і Міністэрства спорту глядзіць на гэта скрозь пальцы, і Алімпійскі камітэт, тады я падымаю рукі і прапаную працаваць і чакаць новых "выдатных" поспехаў".

Нагадаем, што раней і некаторыя беларускія біятланісткі былі супраць прызначэння Каралькевіча на пасаду галоўнага трэнера зборнай, але да іх тады не асабліва прыслухоўваліся. Але ўсё цячэ, усё змяняецца…

Віктар ШПАК.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Вадзім ДЗЕВЯТОЎСКІ:

«У «справе Арзамасавай» кропка не пастаўлена»

Старшыня Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі распавёў "Народнай Волі" пра гучныя допінгавыя справы і пра тое, як зараз атлеты рыхтуюцца да будучых стартаў.

Нагадаем, што ў жніўні мінулага года стала вядома: беларуская лёгкаатлетка **Марына Арзамасава** часова адхілена ад спаборніцтваў праз падазрэнне ў прыняцці допінгу. У допінг-пробе спартсменкі было выяўлена забароненае рэчыва LGD-4033, якое садзейнічае ў тым ліку і нарошчванню мышачнай масы.

Арзамасава запатрабавала ўскрыць пробу "В", расследаванне праводзіць Незалежны саюз па барацьбе з негатыўнымі з'явамі пры Міжнароднай федэрацыі лёгкай атлетыкі.

– Кропка ў справе пакуль не пастаўлена, – кажа **Вадзім ДЗЕВЯТОЎСКІ**. – У спартсменкі ёсць сваё тлумачэнне таго, што адбылося, і мы яго ведаем. Зараз яно разглядаецца ў Саюзе па барацьбе з негатыўнымі з'явамі.

– Ці надоўга можа зацягнуцца разгляд?

– Марына адказала на ўсе неабходныя пытанні, і зараз мяч на баку міжнароднай федэрацыі. Напэўна, усе выкладзеныя факты яшчэ раз правяраюцца, але мы не можам на нешта паўплываць альбо нешта паскорыць.

Увогуле, усе былі проста ў шокавым стане ад навіны пра станоўчую допінг-пробу Арзамасавай. Гэтак жа, як і ад інфармацыі пра забаронены прэпарат, знойдзены у арганізме нашага атлета Дзмітрыя Набокава.

– Пры горшым раскладзе якое пакаранне чакае Марыну Арзамасаву?

– Цяжка сказаць, але пра горшы расклад, шчыра кажучы, нават не хочацца думаць.

– Беларуская штурхальніца ядра Надзея Астапчук пасля таго, як закончылася яе дыскваліфікацыя, марыць вярнуцца ў вялікі спорт, але, наколькі вядома, павінна аддаць даволі вялікую суму грошай. Як, на ваш погляд, можа вырашыцца гэта сітуацыя?

– Так, паводле рэгламенту, каб ізноў выступаць, спартсменка павінна вярнуць заробленыя грошы Міжнароднай федэрацыі лёгкай атлетыкі. І сума, скажам так, даволі ўнушальная – некалькі сот тысяч долараў. Пры гэтым сюды ўваходзяць не толькі тыя грошы, якія Надзея атрымала ў якасці прызавых на рукі, але і падаткі, якія вылічылі пасля спаборніцтваў у іншых краінах.

І тут трэба разумець, што Міжнародную федэрацыю наўрад ці можна расчуліць нейкімі апраўданнямі і чакаць, што яна пойдзе на пэўныя саступкі і зменшыць суму. У яе свая жорсткая прынцыповая пазіцыя, якая тычыцца не толькі Надзеі Астапчук, але і іншых спартсменаў.

– Алімпіяды ў гэтым годзе не будзе, таму планы падрыхтоўкі ў многіх спартсменаў і іх трэнераў змяніліся. Чым атлеты зараз займаюцца?

– У кожнага ёсць пэўная індывідуальная праграма. Мы яшчэ спадзяваліся на чэмпіянат Еўропы, які павінен быў прайсці ў жніўні гэтага года ў Парыжы, але ўжо дакладна вядома, што і ён адменены.

Таму ў сёлетнім сезоне, на жаль, міжнародных стартаў не будзе, а мы будзем акцэнтаваць увагу на чэмпіянаце Беларусі. Усё роўна трэба будзе даць ацэнку таму, як спартсмены падышлі да Гульняў, якія ў гэтым годзе не адбудуцца.

– Днямі ў Беларусі прайшлі першыя афіцыйныя дыстанцыйныя спаборніцтвы па штурханні ядра…

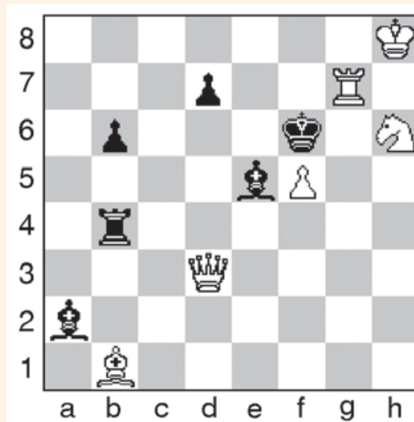
– І трэба сказаць, што да іх быў значны інтарэс з боку балельшчыкаў. У прамым эфіры за стартамі сачылі каля 400 чалавек, а зараз мы маем ужо 1500 праглядаў. А выступалі ж не алімпійцы, а наш рэзерв.

Нам вельмі важны інтарэс балельшчыкаў, але яшчэ важней эмоцыі спартсменаў і трэнераў, якія проста ў захапленні ад такой ініцыятывы. У адсутнасць міжнародных стартаў гэта як глыток свежага паветра. Мяркую, такую форму спаборніцтваў можна будзе практыкаваць і далей.

Алесь СІВЫ.

ШАХМАТЫ

Творчы юбілей

Сёлета 50-годдзе сумеснай творчай дзейнасці адзначае дуэт беларускіх шахматных кампазітараў – майстра спорту **Мікалая Бельчыкава** (г.Барысаў) і **Мікалая Быкава** (Баранавіцкі раён). Наступная іх задача *(гл. дыяграму)* амаль паўстагоддзя таму атрымала другі прыз на буйным усесаюзным конкурсе, а сёння суаўтары прапануюць яе палепшаную рэдакцыю, знойдзеную не так даўно.

Белыя: Крh8, Фd3, Лg7, Сb1, Кh6, пf5 (6).

Чорныя: Крf6, Лb4, Са2, Се5, пп. b6, d7 (6).

Мат за 2 хады.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі ***(220030 г.Мінск, вул. Энгельса, 34а)*** або на электронны адрас: ***vadim_ne67@mail.ru.***

Шлях да перамогі

У пазіцыі з партыі белыя дасягаюць перамогі камбінацыйным шляхам. Паспрабуйце знайсці яго.

Белыя: Кра1, Фа5, Лh1, Сс3, пп. а2, b2, f3, g4 (8).

Чорныя: Крg8, Фg5, Ле8, Кf6, пп. b5, c4, f7, g6 (8).

Ход і выйгрыш белых.

Каралеўскі марш

Прааналізуем задачу брэсцкага складальніка **Аляксандра Варыцкага**, якая нядаўна была адзначана ганаровым водгукам на міжнародным конкурсе да 75-годдзя Перамогі.

Белыя: Крh5, Лh3, Лh6, Сf8, Сh7, пп. е5, g6 (7).

Чорныя: Крh8, Ла6, Ла7, Са5, Се8, Кb7, Кb8, пп. c7, d6 (9).

Мат за 12 хадоў.

Шматхадоўка цікавая марш-манеўрам белага караля, а кульмінацыйны яе момант – ахвяра белай ладдзі на пятым ходзе, чым чорны слон заманьваецца на іншую дыяганаль, дзе ён праз некалькі хадоў будзе перашкаджаць уласнай ладдзі.

Рашае 1.Крg4! Сd7+ 2.Крf3 Сс6+ 3.Кре2 Сb5+ 4.Крd1 Са4+ 5.Лb3! С:b3 6.Кре2 Сс4+ 7.Крf3 Сd5+ 8.Крg4 Се6+ 9.Крg5! Сd2+ 10.Крf6 С:h6 11.С:h6 de 12.Сg7х, 10...Сg5+ 11.Кр:g5 de 12.g7 х.

Калі белыя мацнейшыя…

У мінулым выпуску мы распавялі пра перыпетыі турніру прэтэндэнтаў у Екацярынбургу, які быў спынены на палове дыстанцыі. Сёння прапануем яшчэ адну партыю з яго, дзе віцэ-чэмпіён свету перамог маладога расійскага гросмайстра.

Фабіяна Каруана – Кірыл Аляксеенка

1.d4 Кf6 2.c4 e6 3.Кc3 Сb4 4.f3 d5 5.a3 Се7 6.e4 de 7.fe c5 8.d5 ed 9.ed 0-0 10.Се2 Ле8 11.Кf3 Сg4 12.0-0 Кbd7 13.d6 Сf8 14.h3 Сh5 15.Кb5 Ле6 16.Сf4 a6 17.Кc7 Ле4 18.Сh2 Лс8 19.g4 С:g4 20.hg К:g4 21.Сd3 К:h2 22.С:е4 К:f1 23.Ф:f1 С:d6 24.Кd5 g6 25.Фh3 Крg7 26.Крh1 Ке5 27.Кh4 h5 28.Лg1 Сf8 29.Кf4 Кg4 30.К:h5+ gh 31.Сf5 Се7 32.С:g4 hg 33.Ф:g4+ Сg5 34.Фh5, 1:0.

А наступная партыя была згуляна ў сёлетнім першынстве Беларусі сярод шахматыстаў да 20 гадоў.

Вячаслаў Зарубіцкі – Міхаіл Спіжарны

1. e4 c5 2. Кf3 e6 3. d4 cd 4. К:d4 a6 5. c4 Кf6 6. Кc3 Сb4 7. Фd3 Кс6 8. a3 Ке5 9. Фg3 С:c3+ 10. Ф:c3 d6 11. f3 0-0 12. Се2 b6 13. 0-0 Сb7 14. Фb3 Лс8 15. Сg5 Фc7 16. Лас1 Лfd8 17. Лfd1 Кеd7 18. Фе3 h6 19. Сh4 Фb8 20. Сg3 Кh5 21. Сf2 Кhf6 22. Сf1 Ле8 23. Фd2 Лed8 24. b4 Ке5 25. Фb2 d5 26. ed ed 27. Кf5 Ле8 28. c5 bc 29. bc Сс6 30. Фс3 Лcd8 31. Кd6 Ле6 32. Сg3 Кfd7 33. Ле1 Лde8 34. К:е8 Ф:е8 35. С:а6 d4 36. Ф:d4 С:f3 37. Сb5 Кс6 38. Фd3 Се4 39. Л:е4 Л:е4 40. С:с6 К:c5 41. Л:c5 Ле1+ 42. С:е1 Ф:е1+ 43. Фf1 Фе3+ 44. Фf2 Ф:а3 45. Сb5 Фа1+ 46. Сf1, 1:0.

Праверце адказы

Задача Ч.Якубоўскага, змешчаная ў "Народнай Волі" 14 красавіка, рашаецца: **1.Фf4!**

Першымі правільна рашылі **Васіль Жуковіч, Мікалай Шклярэўскі, Ігар Ананіч, Славамір Буката, Сяргей Галкін, Леанід Калодка, Віктар Жук.** На шэраг заданняў даслалі адказы **Ігар Гулік, Алесь Заранок.**

Вадзім ЖЫЛКА.

ФУТБОЛ

БАТЭ набірае ход

Адбыліся матчы 7-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе.

Фота: fcisloch.by.

Вось іх вынікі: "Смалявічы" – "Энергетык-БДУ" – 0:2, "Мінск" – "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна) – 2:5, "Рух" (Брэст) – "Гарадзея" – 1:1, "Дынама" (Мінск) – "Слуцк" – 1:2, "Белшына" (Бабруйск) – "Дынама" (Брэст) – 0:3, "Віцебск" – "Славія" (Мазыр) – 2:3, БАТЭ (Барысаў) – "Нёман" (Гродна) – 3:1, "Шахцёр" (Салігорск) – "Іслач" (Мінскі раён) – 4:0.

Дарэчы, сярэдняя наведвальнасць 7-га тура – 529 гледачоў на матчы.

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
Слуцк	7	5	1	1	14–9	16
Тарпеда-БелАЗ	7	4	2	1	9–4	14
БАТЭ	7	4	1	2	11–6	13
Энергетык-БДУ	7	4	0	3	8–7	12
Іслач	7	4	0	3	9–11	12
Шахцёр	7	3	2	2	9–3	11
Дынама (Бр)	7	3	1	3	9–7	10
Віцебск	7	3	1	3	6–8	10
Славія	7	3	1	3	10–12	10
Гарадзея	7	3	1	3	4–6	10
Рух	7	2	3	2	3–3	9
Мінск	7	3	0	4	11–15	9
Дынама (Мн)	7	3	0	4	10–8	9
Нёман	7	2	2	3	7–7	8
Смалявічы	7	0	3	4	3–9	3
Белшына	7	0	2	5	5–13	2

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік, выдавец і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр-т Незалежнасці, 79/1. Падпісана ў друк 04.05.2020 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 22 005 экз. Заказ № 1520.